

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน :
ศึกษาเฉพาะกรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

ชาติรี ไชยสุวรรณ

๘๕๓ ๔ ๕
ตำราใหม่ฉบับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตราจารย์บัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๒

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน :
ศึกษาเฉพาะกรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

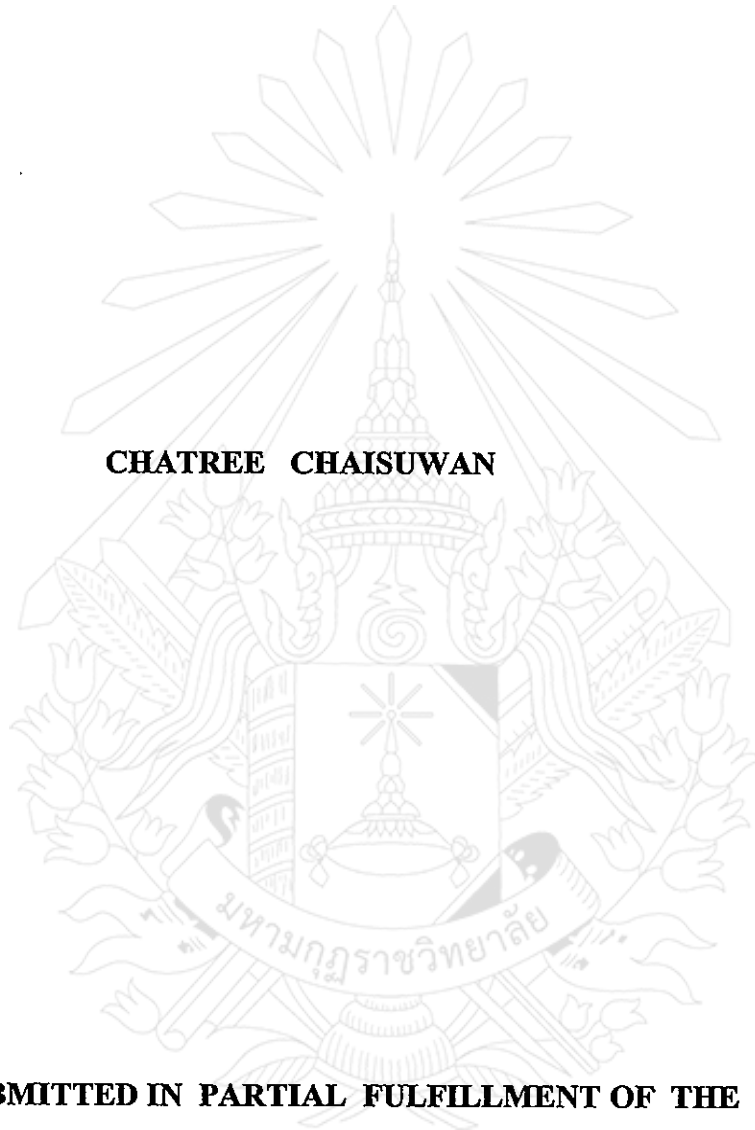
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๒

B 16576

**PEOPLE'S POLITICAL PARTICIPATION IN DEMOCRATIC SYSTEM :
A CASE STUDY OF DINDANG AREA IN BANGKOK**

CHATREE CHAISUWAN

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

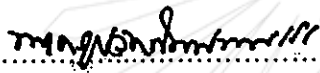
GRADUATE SCHOOL

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

B.E. 2552 [2009]

หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน :
ศึกษาเฉพาะกรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร
ชื่อนักศึกษา : ชาตรี ไชยสุวรรณ
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

.....
(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์)

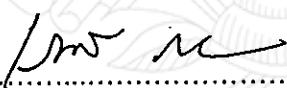
ประธานกรรมการ

.....
(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

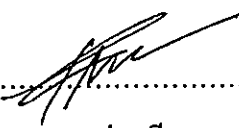
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ดร.เสน่ห์ เดชะวงศ์)

กรรมการ

.....
(ดร.ยุทธนา ปราณีต)

กรรมการ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : People's Political Participation in Democratic System : A Case
Study of Dindaeng Area in Bangkok

Student's Name : Chatree Chaisuwan

Department : Government

Advisor : Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn

Co-Advisor : Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) Dean of Graduate School

Chaiwat A.
.....
(Assoc. Prof. Chaiwat Attapat) Chairman

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) Advisor

S. Chaimusik
.....
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik) Co-Advisor

Sanh Dachawongse
.....
(Dr. Sanh Dachawongse) Member

Yuttana Praneet
.....
(Dr. Yuttana Praneet) Member

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร
ชื่อนักศึกษา	: ชาตรี ไชยสุวรรณ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตรการปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก
ปีการศึกษา	: 2552

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) t-test F-test (One-Way ANOVA)และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

ระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองเฉลี่ยระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านอายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยมีการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ตามลำดับ คือ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า ด้านที่ประชาชนเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง คิดว่าประชาชนส่วนใหญ่ย่อมมีสิทธิร่วมชุมนุมตามรัฐธรรมนูญฉบับ

ปัจจุบันแสดงความคิดเห็นได้ แต่ใช้สิทธิละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นจนเกิดปัญหาต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้น โดยให้ข้อเสนอแนะประชาชนที่ร่วมชุมนุมประท้วงโดยสงบและปราศจากอาวุธตามสิทธิเสรีภาพแล้ว ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย

Thematic Title : **People's Political Participation in Democratic System : A Case Study of Dindang Area in Bangkok**

Student's Name : **Chatree Chaisuwan**

Department : **Government**

Advisor : **Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn**

Co-Advisor : **Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik**

Academic Year : **B.E. 2552 (2009)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows :- 1) to study political participation in democracy of people in Dindaeng District of Bangkok, 2) to compare factors that with political participation in democracy of people in Dindaeng District of Bangkok into sex, age, education, work money difference and 3) to study propose comments the problems and guidelines to solve the problems for of political participation in democracy people in Dindaeng District of Bangkok simple research of 367 people in Dindaeng District of Bangkok. Tools used for research were Questionnaire Statistics used in this research included frequencies, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test F-test (One-Way ANOVA) and pair comparison was conducted by means of LSD.

The results of research were found as follows :

Political participation of male and female was averagely in high level For comparison of political participation in terms of age, occupation, income and level of education, it was found that political participation in democracy was overall in medium level. For consideration in each aspect, it was found that political participation in democracy was in high level in 2 aspects by placing mean from more to less respectively as follows: sharing political opinion and voting in election which was in medium level in 1 aspect; grouping for political activity and in low level in 1 aspect; participation in political protest.

For the collection of people's suggestions concerning problems and guidelines for solutions of political participation, it was found that the most popular aspect suggested by people was participation in political protest. They thought that most people had the right in the participation of political protest under the present constitution. People could share their opinions;

however, their rights should not violate the rights of other people which could lead to more conflicts in the public. They suggested that people who participated peacefully in the protest and were free from weapons under their rights and freedom had to comply with the law by not violating other people's rights.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ก็เพราะได้รับความช่วยเหลือจากท่านพระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ที่มีความเมตตากรุณาเสียสละเวลาให้คำแนะนำ ปรึกษา และได้ตรวจเอกสารแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้อง สมบูรณ์ที่สุด และรองศาสตราจารย์ พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รศ. ศรชัย ท้าวมิตร ดร.ธีรวัฒน์ แสงแก้ว และรศ. สงบ เชื้อทอง ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยและตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์สามารถนำไปใช้ได้

ขอกราบขอบพระคุณพระมหาวิโรจน์ คุตตวีโร(ดร.) ที่ได้เมตตาให้คำชี้แนะและอำนวยความสะดวกในเรื่องเอกสารทุกขั้นตอนตั้งแต่การเสนอหัวข้อจนถึงการสอบสารนิพนธ์ให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดีและคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ธุรการของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองทุกท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้

คุณประโยชน์ที่เกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระรัตนตรัย พระคุณของบิดามารดา ผู้ให้กำเนิด และคณะครูอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดทั้งผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

นายชาติรี ไชยสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	6
2.2 แนวความคิดอุดมการณ์และทฤษฎีเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย	18
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	22
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตย	25
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
2.6 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34

	๗
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	88
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	92
ภาคผนวก ง ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง	94
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	97
ภาคผนวก ฉ ประวัติความเป็นมาเขตดินแดง	104
ประวัติผู้วิจัย	106

การเมือง เรายอมรับว่า ทิศนคติทางการเมืองมีผลต่อรูปแบบหรือการแสดงออกของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ไม่ใช่เป็นกิจกรรม ดังนั้นเราจึงต้องแยกออกให้ชัดเจนเพื่อป้องกันความสับสนในการวิเคราะห์

ประการที่สอง การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เราใช้สำหรับบุคคลธรรมดาส่วนนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองนั้น การเกี่ยวข้องกับการเมืองเรียกได้ว่าเป็นงานอาชีพของเขา เป็นเรื่องของการมีบทบาททางการเมือง (political role) ในส่วนนี้บางทีเราก็ประสบความสำเร็จในการแยกว่าใครเป็น “บุคคลธรรมดา” ใคร “เป็นนักการเมือง” สมาชิกพรรคผู้ทำงานให้กับพรรค ข้าราชการ จะถือว่าเป็นคนธรรมดาหรือนักการเมือง จะถือว่ามีส่วนร่วมทางการเมือง หรือมีบทบาททางการเมือง อย่างไรก็ตามเราอาจถือลักษณะงานการเมืองที่บุคคลทำอยู่เป็นตัวกำหนดได้อย่างกว้าง ๆ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นบทบาทของบุคคล ซึ่งไม่ได้ทำงานหรือมีอาชีพทางการเมือง ถ้าเขาเป็นสมาชิกพรรคแต่ไม่ได้ทำงานการเมืองเป็นหลัก บทบาททางการเมืองของเขาอาจมีเพียงไปลงคะแนนเสียงหาเสียงให้กับผู้สมัครของพรรคของตนเป็นครั้ง ๆ ไป ดังนี้เรียกได้ว่าเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ถ้าเขาลงสมัครรับเลือกตั้งและทำงานการเมืองตลอดเวลาหรือเป็นผู้นำทางการเมือง กิจกรรมทางการเมืองของเขาคือเป็นเรื่องของบทบาททางการเมือง

ประการที่สาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสดงออก เพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือผู้นำประเทศ ถ้านักศึกษาชุมนุมประท้วงในมหาวิทยาลัยเพื่อไล่อธิการบดีออกจากตำแหน่ง จะไม่ใช่เรื่องการเมืองจนกว่านักศึกษาจะให้การประท้วงนี้กดดันรัฐบาลหรือผู้นำทางการเมืองให้ช่วยบีบบังคับให้อธิการบดีลาออก ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงควรเป็นเรื่องของความพยายามที่จะมีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลสนับสนุนรัฐบาลเปลี่ยนแปลงผู้นำรัฐบาล ปกป้องหรือเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นได้ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สันติหรือรุนแรง ความประสงค์ที่จะผลักดันรัฐบาลนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งสร้างหรือริเริ่มขึ้นจากตัวผู้มีส่วนร่วมเอง แต่อาจจะมาจากผู้อื่นรวม ทั้งจากผู้นำทางการเมืองเองได้ด้วย

ประการสุดท้าย การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจไม่มีผลเปลี่ยนแปลงต่อการตัดสินใจของผู้นำหรือรัฐบาลแต่อย่างใด แม้ว่าผู้มีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์กดดันรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีผลมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับอำนาจทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งมักมีอำนาจทางการเมืองไม่มากนัก และไม่สามารถผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลได้ตลอดเวลาและทุก ๆ เรื่อง

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา ตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนหรือชุมชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร เป็นต้น

2.1.2 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง Milbrath ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล เริ่มต้นจากระดับต่ำสุด คือการไม่สนใจทางการเมือง การสนใจทางการเมืองน้อย และสนใจการเมืองมาก แบ่งเป็นระดับขึ้นจากต่ำสุดไปสู่สูงสุดเป็นระดับ จากคุณลักษณะของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งการเกี่ยวกับทางการเมือง อาจพิจารณาจากคุณลักษณะ การกระทำทางการเมือง จากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งเริ่มต้นจากการมีส่วนร่วมน้อยสุด ไปสู่การที่สนใจ ในทางการเมืองมากที่สุด สามารถแยกพิจารณาได้เป็นลำดับดังนี้ คือ

1. ในการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง การที่บุคคลจะแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง ย่อมแสดงว่าบุคคลนั้นได้รับปัจจัยกระตุ้นทางการเมืองจากสิ่งแวดล้อมพอสมควร จนกระทั่งเกิดความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยตนเอง บุคคลที่คาดหวังว่าจะสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องอุทิศความพยายามเพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางการเมืองของตน กิจกรรมเหล่านี้เป็นรากฐานเบื้องต้น จำเป็นในการร่วมกระทำกิจกรรมต่างๆ ทางการเมือง ซึ่งบางคนอาจจะให้ความสนใจเพียงเล็กน้อย หรือบางคนไม่ให้ความสนใจการเมืองเลย การที่บุคคลได้รับปัจจัยกระตุ้นทางการเมืองมาก และจะยังทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้นต่อไปอีก

2. ในการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยทั่วไปประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จะต้องมีความเข้าใจ มีความรู้ และตระหนักในคุณค่าและความสำคัญในการเลือกตั้ง ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งประกอบด้วยหลักการใหญ่ๆ มีอยู่สองประการคือ ประการแรกเป็นการตัดสินใจว่าจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ ประการที่สอง การตัดสินใจว่าจะเลือกตัวบุคคลที่สมัครหรือเลือกพรรค ซึ่งเหตุทั้งสองประการนี้ ขึ้นอยู่กับกระบวนการความเข้าใจ ความรู้ทางการเมืองของแต่ละบุคคล และปัจจัยการกระตุ้นทางการเมืองจากสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ โดยทั่วไปบุคคลจะรับรู้ข่าวสารล่วงหน้าว่าจะมีการเลือกตั้งเมื่อใด ทุกคนจึงได้มีโอกาสในการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าก่อนออกไปเลือกตั้ง

3. ในการริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง โดยธรรมชาติของมนุษย์จะให้ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งที่ประ โยชน์ต่อตนเอง บุคคลที่คิดว่าตนไม่ได้รับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งจากระบบการเมืองก็ไม่สนใจในทางการเมือง แม้กระทั่งในการพูดคุยทางการเมือง แต่บุคคลที่รู้และเข้าใจว่าระบบการเมืองบางคนที่ไม่สนใจการเมือง แม้กระทั่งการพูดคุยเรื่องทางการเมือง แต่บุคคล

ที่รู้และเข้าใจว่าระบบการเมืองมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อสังคมอย่างไรบ้าง จะให้ความสนใจทางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อระบบการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้นระดับความสนใจเกี่ยวกับการริเริ่ม พุดคุยทางการเมืองของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันออกไป บางคนก็ไม่สนใจ บางคนก็สนใจบ้าง บางคนก็สนใจมาก บางคนเป็นผู้รับฟัง บางคนเป็นผู้นำในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง และเป็นผู้ที่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมืองมากกว่าผู้ที่เป็นเพียงผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

4. ในการชักจูงให้ผู้อื่นใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน การแสดงออกในการชักจูงให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลที่ตนสนับสนุน นับเป็นความก้าวหน้าอีกขั้นหนึ่งของผู้ที่สนใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะของการแสดงออกเช่นนี้มีลักษณะคล้ายกับเป็นหัวคะแนนของผู้สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งทางการเมือง เป็นการบ่งบอกถึงความผูกพันทางการเมืองทั้งนี้เหตุเพราะว่า ได้แสดงความคิดเห็น และเชื่อว่าผู้ที่ตนสนับสนุนนั้นจะเป็นนักการเมืองที่ดี สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ในการติดเครื่องหมายหรือติดสติ๊กเกอร์ เป็นการแสดงออกอย่างเปิดเผยให้บุคคลทั่วไปได้รับรู้ว่า คนนั้นให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใด หรือบุคคลซึ่งเป็นคู่แข่งทางการเมืองใด ทั้งนี้เพราะว่าการติดเครื่องหมายที่เป็นสัญลักษณ์ของพรรคหรือผู้สมัคร ย่อมเป็นการประกาศตนเองในฐานะผู้สนับสนุนอย่างชัดเจน การกระทำเช่นนี้ อาจมีผลโน้มน้าวผู้ที่ใกล้ชิด ซึ่งยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะให้การสนับสนุนพรรคใดหรือผู้สมัครผู้ใด ให้เข้ามาสนับสนุนเช่นเดียวกับตนได้

6. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง การดำเนินการทางการเมืองโดยทั่วไป มีประชาชนเพียงส่วนน้อยที่ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองโดยตรง การติดต่อกับผู้นำทางการเมืองนั้น อาจกระทำได้โดยการส่งจดหมาย โทรเลข โทรศัพท์ หรือการติดต่อพูดคุยโดยตรง อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความสนใจในทางการเมืองมากขึ้น จนเปลี่ยนฐานะจากผู้สนใจการเมืองให้การสนับสนุน เป็นการเข้าร่วมสู่การต่อสู้ทางการเมืองโดยตรงก็ได้

7. ในการบริจาคเงินสนับสนุน เป็นการแสดงออกถึงการยอมรับสนับสนุนทางการเมือง ที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะในระบอบประชาธิปไตย การเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยเฉพาะในการรณรงค์และการแข่งขันเลือกตั้ง เป็นกระบวนการที่มีค่าใช้จ่ายมาก การที่มีบุคคลร่วมบริจาคเงินย่อมแสดงถึงความมุ่งมั่นในการสนับสนุนอย่างจริงจัง และอาจนำไปสู่การพัฒนาเป็นผู้ที่เข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองโดยตรง ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนสำคัญของพรรคก็เป็นได้

8. ในการเข้าร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นอีก เพราะเป็นการแสดงออกถึงความเห็นพ้องและความผูกพัน ในการเข้า

ร่วมประชุมหรือการเข้าร่วมชุมนุม ย่อมเป็นการแสดงออกทั้งทางกายและทางใจ เป็นการร่วมให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองเช่นเดียวกัน

9. ในการร่วมรณรงค์ทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการขยายการสนับสนุนจากประชาชนทั่วไป ในการร่วมรณรงค์ทางการเมืองนั้น เป็นการแสดงออกซึ่งการมีภารกิจร่วมกันของผู้ที่สนใจทางการเมือง การร่วมรณรงค์ทางการเมืองจะเกิดขึ้นได้ ก็เมื่อบุคคลมีความมั่นใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อพรรคการเมือง ผู้สมัครแข่งขันทางการเมืองต้องแสดงให้เห็นว่าตนเอง มีส่วนร่วมในความสำเร็จของการต่อสู้ทางการเมือง การรณรงค์อาจจะกระทำได้หลายกรณี เช่น ในการส่งจดหมาย การพิมพ์จดหมาย การติดโปสเตอร์แผ่นป้าย หรือในการแนะนำเพื่อชักชวนให้ประชาชนเกิดความสนใจที่จะให้การสนับสนุนต่อไป

10. ในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นการแสดงออกทางการเมืองอย่างชัดเจนว่าตนเองนั้นสังกัดพรรคการเมืองใด เป็นการยอมรับภารกิจในฐานะสมาชิกพรรคที่จะต้องคอยช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่พรรค การขยายความศรัทธาให้แพร่หลายในหมู่ประชาชน เพื่อผลักดันให้พรรคหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง

11. ในการเข้าร่วมประชุมแกนนำของพรรค เป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง บุคคลที่จะเข้าไปมีบทบาทในการร่วมประชุมแกนนำของพรรค หรือเข้าร่วมประชุมวางแผนกลยุทธ์ของพรรคได้ โดยทั่วๆ ไปจะต้องผ่านการเป็นสมาชิกพรรคที่มีบทบาทสำคัญของพรรค จนพรรคเกิดความไว้วางใจและมีความเชื่อมั่นว่า จะช่วยเสริมสร้างกิจกรรมของพรรคให้มีความเข้มแข็งและสามารถที่จะเอาชนะคู่แข่งได้

12. ในการร่วมระดมทุน เป็นกิจกรรมที่สำคัญของสมาชิกระดับสูง ที่จะต้องอยู่ในฐานะที่จะระดมทุนให้แก่พรรค หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถแล้ว ก็ยังต้องเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีด้วย

13. ในการเสนอตัวเข้าเป็นคู่แข่งทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองที่สำคัญยิ่ง ทั้งนี้ก็เพราะว่าการเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนพิจารณาให้ความไว้วางใจ บุคคลนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถทำให้ประชาชนเชื่อมั่นได้ว่าจะเป็นผู้นำความสำเร็จ และการที่มีชีวิตที่ดียิ่งขึ้นมาสู่ประชาชน โดยทั่วไป

14. ในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองในระดับสูงสุด เป็นผลจากการได้รับชัยชนะจากการเสนอตัวเข้าแข่งขันทางการเมือง การแสดงบทบาทในฐานะที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นับได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะมีผลกระทบต่อความศรัทธาเชื่อมั่นของประชาชนในระยะยาว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความสามารถในการ

พัฒนาประเทศ ทำให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีและมีความสุข จะทำให้พรรคได้รับความไว้วางใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อไปให้ได้รับการเลือกตั้งในครั้งต่อไป

ในการวิเคราะห์งานวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับและลักษณะในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ได้ทราบถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และทราบถึงการแบ่งลักษณะกิจกรรมทางการเมือง โดยผู้วิจัยในครั้งนี้ได้นำระดับและลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามแนวคิดของ Milbrath เป็นตัวแปรตามในการศึกษาวิจัย

2.1.3 กิจกรรมและรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า รูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่มากมาย อาจจำแนกกิจกรรมและรูปแบบได้หลายรูปแบบ Milbrath ได้จัดกิจกรรมและรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนออกเป็น 7 รูปแบบด้วยกัน ดังนี้

1. การนิ่งเฉย (Inactive) เป็นรูปแบบของการแยกตนเอง กล่าวคือการไม่เข้าร่วมกับกิจกรรมใดๆ ทั้งสิ้น เช่นการไม่ลงคะแนนเสียง (No voting) รวมถึงการไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรักชาติด้วย

2. การเลือกตั้ง (Voting) เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองออกจากกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ การลงคะแนนเสียงไม่จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสาร ข่าวสารและแรงจูงใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมืองอื่น ที่ไปลงคะแนนเสียง ผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงอาจไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบอื่นก็ได้ ในทางกลับกันผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นในรูปแบบอื่น ก็อาจไม่ไปลงคะแนนเสียงก็ได้

3. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (Party and campaign Workers) เป็นการเข้าร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการรณรงค์หาเสียง การบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การชักชวนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียง การเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง การพยายามชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว เป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ขั้นต้นระหว่างปัจเจกชนกับรัฐ ซึ่งการเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยความตื่นตัวและความสนใจอย่างแท้จริง บุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมืองตามรูปแบบนี้ จัดเป็นพวกที่ขึ้นเวทีการต่อสู้ทางการเมือง ในขณะที่คนส่วนมากจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้เฝ้าดูคอยตัดสินว่า ใครจะเป็นผู้ชนะด้วยการลงคะแนนให้คนที่ตนชอบ

4. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community Activists) เป็นการเข้าร่วมในการก่อตั้งกลุ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาของสังคม ร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรม

สาธารณะ หรือติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนจึงเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงและมีระดับความผูกพันทางใจกับชุมชนสูง อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนนี้แตกต่างจากเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่พรรคหาลเสียง ในแง่ที่มีความเกี่ยวข้องในพรรคการเมืองและการช่วยพรรคหาลเสียงน้อยกว่าเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่พรรคหาลเสียงดังกล่าวมาแล้ว

5. การติดต่อกับทางราชการ (Contracting officials) เป็นกิจกรรมที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของบุคคล ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อบุคคลนั้นเองเท่านั้น เช่น การติดต่อกับราชการเรื่องภาษี การทำถนน การติดต่อขอรับสวัสดิการสังคม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่านมองว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรูปแบบนี้ เกือบจะไม่ใช้การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามความหมายที่แท้จริง แต่เป็นเพียงการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบ หรือเป็นการติดต่อเฉพาะเรื่อง

6. การเป็นผู้ประท้วง (Protestors) หมายถึง การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนน หรือจลาจลในกรณีที่เป็น เพื่อบังคับให้รัฐบาลเข้าแก้ไขบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวกับการเมืองให้ถูกต้อง รวมถึงการประท้วงอย่างแข็งขัน และเป็นไปอย่างเปิดเผย ต่อกรณีที่รัฐบาลกระทำในสิ่งที่ผิดศีลธรรม การให้ความเอาใจใส่กับการชุมนุมประท้วง การเข้าร่วมกลุ่มประท้วงรัฐบาล และการปฏิเสธการยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

7. การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง (Communications) หมายถึง การเป็นผู้ติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ การส่งข่าวสารแสดงการสนับสนุนให้แก่ผู้นำทางการเมือง เมื่อเขาทำในสิ่งที่ดีและถูกต้อง หรือส่งคำคัดค้าน ไปให้ เมื่อเขากระทำสิ่งที่เลวร้าย การเข้าร่วมแก้ปัญหาทางการเมือง การให้ข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อนในชุมชนที่อาศัยอยู่ การให้ความสนใจแก่ราชการ และการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ มักเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมากและมีความสนใจทางการเมืองมากด้วย ผู้สื่อสารทางการเมืองเหล่านี้ จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลมากกว่าบรรดาเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองหรือผู้รักชาติ แต่จะไม่แสดงออกด้วยกิจกรรมประท้วง

2.1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Milbrath และ Goel ได้อธิบาย การมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจมองได้ทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาค กล่าวคือ ในระดับมหภาคจะเน้นหน่วยทางสังคมขนาดใหญ่ เช่น ชาติเป็นหน่วยวิเคราะห์ ระดับจุลภาคจะเน้นปัจเจกบุคคลและพฤติกรรมด้านการเมืองเป็นหน่วยวิเคราะห์

และทั้งสองจะเน้นการศึกษาในระดับจุลภาคมากกว่าระดับมหภาค ตามแนวความคิดของMilbrath และ Goel ได้แบ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. สิ่งเร้าทางการเมือง (Political stimulate) Milbrath และ Goel อธิบายว่า ก่อนที่การกระทำทางการเมืองเกิดขึ้นได้นั้น บุคคลจะต้องค่อยๆ ได้รับสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อม สิ่งเร้าทางการเมือง เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง การได้รับข่าวสารข้อมูลได้ง่าย หรืออยู่ในองค์กรที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง และผลการศึกษานักวิชาการหลายท่านในหลายประเทศพบว่า

1.1 ยิ่งบุคคลที่ได้รับสิ่งเร้าทางการเมืองมากเท่าใด เขายังมีแนวโน้มจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่มากขึ้น

1.2 บุคคลที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ในการพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองอย่างไม่เป็นทางการ จะมีแนวโน้มในการที่จะไปลงคะแนนเลือกตั้งและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ในรูปแบบอื่นๆ มากกว่าพวกที่ไม่พูดคุยในทางการเมือง

1.3 ชนชั้นกลางมักจะได้รับสิ่งเร้าทางการเมืองมากกว่าชนชั้นกรรมกร

1.4 เหตุที่บุคคลมีแนวโน้มที่จะติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ที่มีระดับการศึกษาเท่าเทียมกัน และบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงจะเข้าไปเกี่ยวข้องและพูดคุยในเรื่องการเมืองมาก บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะพบกับสิ่งเร้าเกี่ยวกับการเมืองมากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อย

1.5 บุคคลยิ่งพึงพอใจในพรรคการเมืองหรือผู้สมัครคนใด มักจะมีสิ่งเร้าทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่ไม่รู้จะเลือกพรรคใดหรือผู้สมัครคนใด

2. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factors) Milbrath และ Goel ได้แยกปัจจัยส่วนบุคคลออกเป็นห้าปัจจัยซึ่งได้แก่ ทัศนคติ ความเชื่อ ลักษณะทางบุคลิกภาพ การสืบลักษณะนิสัยมาจากบิดามารดา และความต้องการในเชิงจิตวิทยา ซึ่งทั้งสองท่านได้รวบรวมและศึกษา จากผลงานวิจัยของท่านทั้งสองพบว่า

2.1 บุคคลยิ่งมีความสนใจและห่วงใยการเมือง มีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น

2.2 บุคคลที่รู้สึกในความสามารถของตน ว่ามีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่ไม่รู้สึกเช่นนั้น

---

^๑สุจิต บุญบงการ, การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการพัฒนาการเมืองไทย, เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการเมืองไทย ฉบับปรับปรุง หน่วยที่ 5, พิมพ์ครั้งที่ 2, (นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547), หน้า 209 – 210.

2.3 บุคคลที่มีสถานะภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูง มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องทางการเมืองมาก

2.4 บุคคลที่มีความผูกพันหรือพึงพอใจในพรรคการเมือง หรือกลุ่มทางการเมืองใดๆ มีแนวโน้มว่าจะกระตือรือร้น เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง

2.5 บุคคลที่มีความรู้สึกตระหนกในหน้าที่ของพลเมือง จะมีแนวโน้มเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก

2.6 บุคคลที่มีบุคลิกชอบออกสังคม จะมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่การเมืองมากกว่า บุคคลที่ไม่มีบุคลิกภาพชอบออกสังคม

3. สิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Political setting) สิ่งแวดล้อมทางการเมืองประกอบไปด้วยหลักใหญ่ๆ ดังนี้

3.1 กฎกติกาทางการเมือง เช่น สิทธิในการเลือกตั้ง สิทธิในการสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง จำนวนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง เป็นต้น

3.2 สถาบันทางการเมือง โดยเฉพาะในระบบพรรคการเมือง คือระบบพรรคการเมือง จะมีผลกระทบต่อแบบแผน รูปแบบและอัตราการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

3.3 ลักษณะการหาเสียง ในการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งสามส่วน จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่สามารถแบ่งแยกจากกันได้อย่างชัดเจน เช่นว่าการพิจารณา กฎ ระเบียบ กติกาทางการเมือง ไม่สามารถแยกออกจากสถาบันทางการเมืองได้ และสถาบันทางการเมืองก็ยังคงเป็นการจัดกิจกรรมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

4. ตำแหน่งทางสังคม (Social position) ตำแหน่งทางสังคม เช่น ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ถิ่นที่อยู่อาศัย อายุ เพศ ศาสนา เชื้อชาติ ฯลฯ ถึงอย่างไรก็ตาม ตำแหน่งทางสังคม ไม่ได้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง แต่จะเป็นตัวแปรที่สนับสนุนตัวแปรทางด้านทัศนคติและบุคลิกภาพ ซึ่งทั้งสองท่านได้ร่วมกันรวบรวมผลของการวิจัยทั้งหลายผลงานแล้วได้พบว่า

4.1 บุคคลที่อยู่ในศูนย์กลางของสังคม ที่มีแนวโน้มว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่อยู่ห่างไกล

4.2 บุคคลยิ่งอยู่ในชนชั้นสูงขึ้นไป มีแนวโน้มว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่อยู่ในชั้นที่ต่ำกว่า

4.3 บุคคลยิ่งมีการศึกษาสูง มีแนวโน้มว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า

4.4 บุคคลที่มีฐานะดี มีแนวโน้มว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า บุคคลที่มีฐานะด้อยกว่า

4.5 บุคคลชาวชนบท จะมีความตื่นตัวทางการเมืองน้อยกว่าบุคคลชาวเมือง

4.6 บุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับองค์กรมักจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.7 บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนใดเป็นเวลานานๆ บุคคลนั้นก็มีความไว้วางใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

อัลมอนและเวอร์บา ได้สรุปในเรื่องความสัมพันธ์ของการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า

1. บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ก็ยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อปัจเจกบุคคลมากกว่าที่ได้รับการศึกษาดำ
2. บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น มักจะเห็นได้ว่าเป็นผู้สนใจข่าวสารทางการเมือง ให้ความสนใจในการรณรงค์หาเสียงมากกว่าบุคคลที่ได้รับการศึกษาระดับต่ำ
3. บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น จะมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากยิ่งขึ้น
4. บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น จะมีความคิดเห็นในเรื่องการเมืองกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
5. บุคคลที่มีการศึกษาสูงขึ้น มีแนวโน้มว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการถกเถียงหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากยิ่งขึ้น
6. บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น จะสะดวกใจที่จะพูดคุยกับบุคคลอื่นถึงปัญหาบ้านเมือง ในขณะที่บุคคลซึ่งได้รับการศึกษาน้อย จะพยายามหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมือง
7. บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง จะพิจารณาตนเองในฐานะที่จะสามารถมีอิทธิพลต่อรัฐบาลได้
8. บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง จะมีแนวโน้มที่จะเป็นสมาชิกที่มีความกระตือรือร้นขององค์กร
9. บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง จะมีความมั่นใจในการเข้าสังคมและเชื่อว่าบุคคลอื่นเป็นผู้มีคุณค่าและมีประโยชน์

สรุปได้ว่าบุคคลที่มีการศึกษาสูง จะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จุฑามาศ ประยูรทอง, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว, หน้า 28 – 29.

2.2 แนวความคิดอุดมการณ์และทฤษฎีเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

ในสังคมระบอบประชาธิปไตย ประชาชนส่วนใหญ่จะมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจที่สำคัญ ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน หรืออีกนัยหนึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการยินยอมของประชาชนผู้ถูกปกครอง ดังนั้น การปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย นอกจากจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของเรื่องที่ตัดสินใจอีกด้วย ซึ่งมีได้เกิดขึ้นเฉพาะกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ แต่ยังคงเกี่ยวข้องกับผลที่เกิดจากการนำเอานโยบายไปปฏิบัติด้วยว่าจะมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างไร เป็นไปตามความต้องการของประชาชนหรือไม่ ทั้งนี้เป้าหมายของการตัดสินใจทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักสำคัญ

เซมัวร์ มาร์ติน ลิปเซท (Seymour Martin Lipset) ได้สรุปความหมายของประชาธิปไตย คือ ระบบการเมืองที่เปิดโอกาสให้ใช้วิธีการปกติธรรมดาทางรัฐธรรมนูญ ที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปกครองได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกทางสังคมที่จะช่วยให้มีการแก้ไขปัญหาในสังคม อันเกิดจากการตัดสินใจที่ขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้ใช้อำนาจของตน เข้ามาทำการกำหนดตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ โดยการเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั่นเอง ซึ่งจากนิยามดังกล่าวนี้ ทำให้สามารถแยกความหมายของประชาธิปไตย ออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือประชาธิปไตยในฐานะที่รูปแบบการปกครอง ประชาธิปไตยโดยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์และประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต

2.2.1. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการปกครอง

ในแต่ละรูปแบบการปกครองต่างก็มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในลักษณะที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบคือ

2.2.1.1 ระบบรัฐสภา มีกระบวนการให้ประชาชนเลือกผู้แทนของตน ไปปฏิบัติหน้าที่ในสภานิติบัญญัติ และให้ผู้แทนเหล่านี้เป็นผู้เลือกหัวหน้าคณะรัฐบาล สภานิติบัญญัตินี้จะทำหน้าที่ปกติในการออกกฎหมายและควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล โดยถือว่าสภานี้มีอำนาจสูงสุดเพราะประกอบด้วยผู้แทนของปวงชน ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับสภาจะกำหนดโดยให้รัฐบาลมีความรับผิดชอบสภา โดยการยุบสภาได้หากเห็นสมควรและให้สภาเปิดอภิปรายการบริหารงานของรัฐบาล และมีการลงมติไม่ไว้วางใจเพื่อให้รัฐบาลต้องลาออก นับเป็นกลไกของ

การควบคุมและถ่วงดุลอำนาจที่เหมาะสม โดยมีประชาชนเป็นผู้ติดตามและเฝ้าดูการทำงานของระบบความสัมพันธ์นี้

2.2.1.2 ระบบประธานาธิบดี มีกระบวนการให้ประชาชนเลือกผู้แทนของตนไปปฏิบัติหน้าที่ในสภา ทำหน้าที่นิติบัญญัติ และขณะเดียวกันก็เลือกตั้งบุคคลเป็นประธานาธิบดีทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารด้วย ระบบดังกล่าวนี้ได้กำหนดให้อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการมีฐานะเท่าเทียมกัน และกำหนดให้มีกลไกการถ่วงดุลอำนาจกันอย่างเหมาะสม โดยมีให้อำนาจใดอำนาจหนึ่งมีอำนาจเหนือกว่ากัน

2.2.1.3 ระบบกึ่งประธานาธิบดีและกึ่งรัฐสภา เป็นระบบที่ผสมผสานสองระบบแรกเข้าด้วยกันคือ ให้ประชาชนเป็นผู้เลือกผู้แทนในสภานิติบัญญัติและประมุขของประเทศโดยตรง และให้สภานิติบัญญัติกำหนดตัวบุคคลในรัฐบาล ประธานาธิบดีเป็นผู้มีอำนาจการบริหาร โดยไม่ต้องรับผิดชอบต่อสภา แต่ผู้รับผิดชอบต่อสภาคือ คณะรัฐมนตรี สภาและประธานาธิบดีต่างมีอำนาจเท่าเทียมกันและเป็นอิสระต่างกัน

2.2.2. ประชาธิปไตยโดยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ (An ideology) อุดมการณ์เป็นความคิดและความเชื่อที่มีแบบแผน¹⁰ ซึ่งอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยนั้น จะยึดมั่นว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุด โดยเห็นความสำคัญของประชาชน เชื่อมั่นในสติปัญญาเหตุผลและความสามารถของมนุษย์ในการตัดสินใจเลือกผู้นำ และการเปลี่ยนตัวผู้นำและเลือกแนวทางในการพัฒนาสังคมของตนได้อย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะได้รับการศึกษาแตกต่างกันเพียงไรก็ตาม และขณะเดียวกันก็ต้องมีหลักการที่ระบุว่า การให้อำนาจจะต้องมีเงื่อนไข เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจในทางที่ผิด หรือการใช้อำนาจในการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยให้สิทธิแก่ประชาชนที่จะเรียกอำนาจกลับคืนมาได้ ซึ่งในทางรัฐศาสตร์นั้นถือว่า อุดมการณ์ทางการเมืองมีความสำคัญมากและสามารถใช้ศึกษา และสามารถทดสอบพฤติกรรมกับสภาพความเป็นจริงได้โดยถือว่า¹¹

2.2.2.1 อุดมการณ์เป็นแรงชักจูงใจ ที่เป็นเสมือนพลังผลักดันที่ทำให้เกิดการกระทำนานาประการในสังคม

¹⁰กมล สมวิเชียร, ประชาธิปไตยกับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 6.

¹¹จรรยา สุภาพ, ด้ทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2532), หน้า 18-36.

2.2.2.2 อุดมการณ์เป็นแรงคลใจ ที่ทำให้มนุษย์เกิดการเชื่อฟังและในที่สุด ก็จะไปสู่หน้าที่ความรับผิดชอบ

2.2.2.3 อุดมการณ์เป็นลักษณะของความเชื่อถือยึดถือ โดยที่มีความแน่นอนเป็นอันหนึ่งอันเดียว ซึ่งมีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติ (attitude) และพฤติกรรม (behavior) ของมนุษย์ให้เข้าไปในแนวใดแนวหนึ่งโดยเฉพาะ

2.2.3. ประชาธิปไตยในฐานะวิถีชีวิต (a way of life) ประชาธิปไตยเป็นวิถีชีวิตคือ การที่บุคคลสามารถใช้ชีวิตร่วมกัน ได้อย่างมีเหตุผล มีเสรีภาพและยุติธรรม วิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่พบได้ ประเทศที่มีระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีความมั่นคงมาเป็นเวลานานแล้ว หลักการที่ใช้เป็นมาตรฐาน และเครื่องกำหนดคุณลักษณะของประชาธิปไตยของสังคม

2.2.3.1 การใช้เหตุผลด้วยการทดลอง คือ การทดสอบจากสภาพความเป็นจริง ประชาชนในประเทศระบอบประชาธิปไตย เชื่อมั่นว่าเหตุผลเป็นสิ่งดีงาม และสามารถให้เหตุผลประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ของโลกได้ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วย

2.2.3.2 การให้ความสำคัญแก่บุคคล ซึ่งทำให้วิถีชีวิตแบบเสรีประชาธิปไตยแตกต่างจากระบบเผด็จการอื่นๆ คือ สถาบันทางการเมืองในสังคมได้แก่ กลุ่มชนหรือพรรคการเมืองจะต้องมีขึ้นเพื่อรับใช้บุคคล

2.2.3.3 ความเชื่อมั่นที่ว่ารัฐเป็นเพียงเครื่องมือเท่านั้น ความเชื่อมั่นนี้ถือว่า รัฐเป็นกลไกที่จะต้องใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่สำคัญกว่าตัวรัฐนั้น

2.2.3.4 การยึดถือหลักของความสมัครใจ วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยนั้น ต้องให้บุคคลทำกิจการต่างๆ ด้วยความสมัครใจ ดังนั้นการปฏิบัติการต่างๆ ของบุคคลจึงควรเป็นไปตามความรู้สึกและโดยไม่มีการบังคับ

2.2.3.5 หลักที่เชื่อว่ามีกฎหมายสูงสุดอยู่เหนือกฎหมายแห่งรัฐ กฎหมายระดับสูงน่าจะหมายถึง ความสำคัญที่ถูกต้องและมีเหตุผลที่เป็นสิ่งดีงาม

2.2.3.6 การยึดถือหรือให้ความสำคัญในเรื่องวิธีการ ระบอบประชาธิปไตย เชื่อว่าชีวิตของบุคคลนั้น แม้จะมีจุดหมายปลายทาง แต่จะต้องอาศัยวิธีการหรือวิถีทางด้วย เพื่อที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์เหล่านั้น

2.2.3.7 ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับหลักของการอภิปราย และความยินยอม ระบอบประชาธิปไตยนั้น ไม่เชื่อว่าผู้ใดจะสามารถครองความจริงไว้แต่เพียงผู้เดียวได้ โดยเชื่อว่าการปกครอง และการเมืองนั้นยัง ไม่มีสิ่งใดที่เป็นสัมบูรณ์ ดังนั้นจึงต้องมีการอภิปรายและแสดง

เหตุผล เพื่อแสวงหาข้อยุติที่ถูกต้อง และเป็นความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ ที่ชอบธรรมด้วย หลักฐานข้อเท็จจริง

2.2.3.8 นำใจประชาธิปไตย คือ ความสำนึกและความเชื่อมั่นในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้วยการถือว่เป็นการปกครองที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนร่วมมากกว่าระบอบอื่น ดังนั้นจะต้องฝึกหัดตัวเองให้มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เช่น มีจิตใจกว้างขวาง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.2.3.9 ความสำนึกเกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล ถือว่า บุคคลมีความเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นมนุษย์ แม้ว่าจะมีลักษณะอย่างอื่น ไม่เหมือนกัน เช่น เพศ วัย ความรู้ รายได้ ยอมรับความแตกต่างกับคนแต่ละบุคคล แต่เป็นสิทธิโดยชอบของบุคคลนั้น และไม่เป็นการขัดต่อศีลธรรมหรือเสรีภาพของบุคคลใด ฝึกหัดที่จะหาทางออกด้วยการประนีประนอม และยึดถือแนวทางสงบสันติ เป็นหลักการปฏิบัติที่สำคัญ

2.2.3.10 เคารพกฎเกณฑ์และกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพเสียงข้างมากของประชาชน การป้องกันสิทธิของฝ่ายเสียงข้างน้อย ความเสมอภาคระหว่างบุคคล การวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้บัญญัติขึ้นตามวิถีทางประชาธิปไตย และการจัดความเห็นแก่ตัวหรือการลุแก่อำนาจใด ๆ

2.2.3.11 ความสนใจที่มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง โดยสร้างนิสัยเกี่ยวกับการหาความรู้ในกิจการบ้านเมือง ฝึกหัดใช้ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เป็นกิจของส่วนรวม และควรเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มการเมืองหรือกิจกรรมทางการเมือง เช่น เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง การไปใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้ง การให้ความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

2.2.3.12 ความเป็นพลเมืองดี หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระบอบการเมืองการปกครองระบบประชาธิปไตย เช่น การแสวงหาความรู้ ปฏิบัติตามนโยบายของชาติ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่างๆ เท่าที่จะมีเวลาอำนวยให้....

2.2.3.13 การมองโลกในทางดีและคิดเห็นในแง่ดี เช่น มีความหวังและศรัทธาต่อระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเชื่อว่เป็นการปกครองที่สามารถให้ประโยชน์ได้ และเนื่องจากการปกครองระบอบนี้ จะต้องยอมรับความเสมอภาคระหว่างมนุษย์ และต้องร่วมมือกับบุคคลอื่นในการปกครองตนเอง จะต้องมองคนอื่นในแง่ดีและมีข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทั่วไปมีความสุจริตและตั้งใจดี ซึ่งจะช่วยให้เกิดการร่วมมือได้

2.2.3.14 รู้จักการใช้เหตุผล ทั้งในการคิด วิพากษ์วิจารณ์และปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อจะทำให้การปกครองเป็น ไปได้ด้วยดี เพราะการแสดงออกเช่นนั้น ย่อมมีความหนักแน่นมั่นคงในตัวเอง

มีน้ำหนักและก่อให้เกิดการกระทำในทางสร้างสรรค์ และเป็นการช่วยยับยั้งการกระทำที่ใช้อำนาจอันมิชอบของผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองด้วย

กล่าวโดยสรุป ก็คือ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แม้ว่าจะมีการแยกประชาธิปไตยออกเป็นมิติต่างๆ เช่น ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการปกครอง และประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต แต่นั่นก็เป็นไปเพื่อความสะดวกในด้านการศึกษาเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว การเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามหลักการทั้ง 3 ประการนี้ จะต้องนำมาประยุกต์ใช้อย่างผสมผสานกัน ในสังคมใดที่สามารถผสมผสานหลักการที่กล่าวมาได้อย่างกลมกลืนกันแล้ว สังคมนั้นก็จะสามารถพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของคน ให้ระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีเป้าหมายวิถีชีวิตที่ดีของประชาชนในสังคมนั้นได้

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

สังคมในยุคปัจจุบันนี้ได้ชื่อว่าเป็นสังคมข่าวสาร สื่อมวลชนทุกแขนงไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์, วารสาร, นิตยสาร, วิทยุโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ ต่างมีบทบาทสำคัญในการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ครอบคลุม เนื้อหาตามการรับรู้ข่าวสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยยกระดับ การกินคืออยู่ดีของประชาชนให้สูงขึ้นและเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีความกระตือรือร้น รอบรู้ข่าวสารและร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาประเทศ การรับรู้ข่าวสารช่วยยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้น อันเป็นผลทำให้ประชาชนเกิดความสนใจและเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น

จنگล ดวงจันทร์ ได้กล่าวถึง “ข่าวสารการเมืองของคนไทย” ว่าความรู้ข่าวสารการเมืองของคนไทยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง บุคคลที่มีระดับข่าวสารการเมืองสูง รับข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์มากกว่าจากแหล่งอื่น ๆ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการมีระดับข่าวสารการเมืองสูง-ต่ำแตกต่างกัน ได้แก่ ชั้นทางสังคม โดยเฉพาะระดับการศึกษา รายได้ และเพศ การมีระดับข่าวสารทางการเมืองสูง-ต่ำแตกต่างกัน ไม่ได้ทำให้คนไทยมีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูง-ต่ำแตกต่างกันแต่อย่างใด บุคคลที่มีระดับข่าวสารการเมืองสูงกว่า การรับรู้และเห็นความสำคัญของบทบาทของสถาบันและองค์กรต่าง ๆ ของรัฐ มีอัตราการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

เมือง และมีอัตราการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่เกิดจากความสำนึกของตนเองสูงกว่า ผู้ที่มีระดับข่าวสารทางการเมืองต่ำกว่าอีกด้วย¹²

แนวความคิดเกี่ยวกับประสบการณ์และการรับรู้ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร ได้อธิบายถึงประสบการณ์ของบุคคลไว้ว่า ประสบการณ์ของบุคคลนั้น จะพบว่าบุคคลทั่วไปมักตีความสิ่งที่ตัวเองสัมผัสตามภูมิหลังของแต่ละคน การรับรู้ทางสังคมกับประสบการณ์มักจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเสมอ ประสบการณ์นี้จึงมีความหมายกว้าง ซึ่งแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ¹³

1. ประสบการณ์ที่เป็นความรู้สึกต่างๆ (Raw feeling) ความรู้สึกดังกล่าวมีลักษณะเคลือบคลุม ไม่สามารถอธิบายด้วยอาจได้ คนเราทุกคนมีประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกนี้ เช่น คนเรามีความรู้สึกเสียใจ เมื่อสูญเสียในสิ่งที่ตนเองรัก เป็นต้น ความรู้สึกเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นกับตัวเรา เราไม่สามารถอธิบายออกมาเป็นคำพูดได้โดยตรง อย่างไรก็ตามความรู้สึกก็ถือว่าเป็นประสบการณ์อย่างหนึ่ง

2. ประสบการณ์ที่สามารถอธิบายเป็นคำพูดได้ (Verbally described experience) เป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเราทุกคนและทุกวัย หรือตลอดเวลา ประสบการณ์ประเภทนี้จัดว่าเป็นประสบการณ์ธรรมดาทั่วไป สามารถอธิบายเป็นคำพูดได้ เช่น รถไฟชนรถยนต์ฟุตบอลสีขาว แนวต้นไม้ หรือพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น สิ่งดังกล่าวเป็นประสบการณ์ตรง แต่มีความแตกต่างกันในความสลับซับซ้อน ประสบการณ์ประเภทนี้เป็นตัวกำหนดภาษาของเรา

3. ประสบการณ์ที่มีความเป็นนามธรรม (Abstract) มาก เช่นเดียวกับประเภทแรก แต่ก็เป็นตัวที่ทำให้เกิดระบบภาษาขึ้น ประสบการณ์ประเภทนี้จะอธิบายเป็นคำพูดได้ไม่ถนัด เป็นประสบการณ์เกี่ยวกับการรับรู้วัตถุ เหตุการณ์ต่างๆ เป็นหมวดหมู่ หรือเป็นกลุ่ม พวก ประเภท เช่น สถานการณ์ทางสังคม ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม เป็นต้น

กระบวนการรับรู้และการรับรู้บุคคลหรือสังคม ย่อมต้องมีประสบการณ์ทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าว ซึ่งบุคคลแต่ละคนอาจจะมีประสบการณ์แตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกันก็ได้ ส่วนความหมายของการรับรู้ ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่าน เช่น

¹²จกมล ดวงจันทร์, การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดอุบลราชธานี 2 กรกฎาคม 2538, (กรุงเทพมหานคร : ข่าวสารการเมืองของคนไทย, ม.ป.ท.), (อัดสำเนา).

¹³ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม, พิมพ์ครั้งที่ 4, (สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร, 2542), หน้า 28-29.

สุชา จันทน์เอม ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง ขบวนการที่คนเรามีประสบการณ์กับวัตถุ หรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยอาศัยอวัยวะรับสัมผัส¹⁴

มาลี จุฑา ได้ให้ความหมายของการรับรู้ หมายถึง กระบวนการแปลความหมายจากการสัมผัสต่อสิ่งเร้า ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์เดิมด้วย¹⁵

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้สรุปว่า การรับรู้หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในบุคคล หลังได้สัมผัสกับสิ่งเร้าแล้วสมองเลือกรับ จัดระเบียบและแปลความหมายโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลกลายเป็นการรับรู้ มีผลให้เกิดการตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ในรูปของการกระทำหรือความรู้สึกรูปแบบ¹⁶

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ อวิธ ชาราโกษณ์ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ สรุปได้ว่า บุคคลมีความแตกต่างกันในภูมิหลัง ประสบการณ์ ลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ และเวลาที่เปลี่ยนไป ทุกสิ่งทุกอย่างเหล่านี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับารรับรู้ของเรา ดังนี้

1. การใส่ใจ (attention) เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการรับรู้ การที่บุคคลมีการรับรู้ในสิ่งใด บุคคลต้องเกิดการใส่ใจในสิ่งนั้น ซึ่งการเกิดการใส่ใจนั้นจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการคือ ภาวะของผู้รับรู้ (state of perceiver) และคุณลักษณะของสิ่งเร้า (stimulus characteristics)

2. ประสบการณ์เดิม (previous experience) เรื่องราวหรือความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่จะมีมากมีน้อยหรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งใด ก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ประสบการณ์เดิมเป็นเหมือนเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้การตีความจากการรู้สึกแจ่มชัดขึ้น การรับรู้ของบุคคลก็สอดคล้องกับสิ่งเร้านั้นมากขึ้นด้วย การรับรู้ของบุคคลไม่ได้เกิดขึ้นด้วยความว่างเปล่า แต่จะมีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดการรับรู้ โดยเฉพาะประสบการณ์เดิมเป็นสิ่งที่บุคคลสะสมกันมาตั้งแต่เริ่มเกิด สิ่งเหล่านี้บุคคลจะนำมาใช้คาดคะเนหรือเตรียมการเพื่อการรับรู้ ย่อมทำให้การรับรู้ที่ได้ มีความหมายต่อการดำรงชีวิตของบุคคลมากยิ่งขึ้น

¹⁴ สุชา จันทน์เอม, จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2540), หน้า 29.

¹⁵ มาลี จุฑา, การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดทิพย์วิสุทธิ, 2544), หน้า 29.

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, กระบวนการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษร โสภณ จำกัด, 2545), หน้า 30.

3. วัฒนธรรม (cultural influences) เป็นตัวสร้างบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยต่าง ๆ ของบุคคล เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความสนใจของบุคคล ทำให้คนที่อยู่ในสังคมนั้นได้ปฏิบัติได้คุ้นเคยไปกับวัฒนธรรมในสังคมของตน จนกลายเป็นแนวความคิดขึ้นในสมองของตน ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ที่มีต่อสิ่งต่างๆ ไปตามแนวคิดของแต่ละคน¹⁷

สรุปได้ว่า ความสนใจของบุคคลมีองค์ประกอบพื้นฐานมาจาก การรับรู้เอาใจใส่ ประสพการณ์ และวัฒนธรรม

2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตย

เมื่อพิจารณาในแง่ของประวัติศาสตร์ของการเมืองการปกครองแล้ว ระบบการเมืองการปกครองของชาตินั้นมีประวัติความเป็นมาอย่างช้านาน ระบบการเมืองการปกครองโดยรัฐธรรมนูญ (Polity) เป็นการนำเอาหลักการของประชาธิปไตยและคณาธิปไตยมาผสมผสานกัน โดยพยายามขจัดข้อเสียของทั้งสองระบบออกไป เพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมืองนั่นเอง ซึ่งอริสโตเติล เห็นว่าจะสามารถคุ้มครองผลประโยชน์ของส่วนรวมได้มากกว่าประชาธิปไตย สังคมมนุษย์วิวัฒนาการมาตามลำดับ จนกระทั่งปัจจุบันมีลักษณะซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ในระบบการเมือง จึงมีส่วนต่างๆ ที่เข้ามาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมากขึ้นตามไปด้วย ถึงอย่างไรก็ตามนักรัฐศาสตร์ได้พยายามศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อสร้างตัวแบบหรือทฤษฎี เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ และวิวัฒนาการทางการเมืองในระบบการเมืองการปกครองของชาติสืบมา แนวความคิดหรืออุดมการณ์ประชาธิปไตยซึ่งเป็นรากฐานที่จะพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้ก้าวหน้าไปได้ จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้¹⁸

1. การมีศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ มีศรัทธาในสติปัญญา ในการที่มนุษย์สามารถร่วมมือ ร่วมกันทำงาน และรู้จักหาเหตุผลความถูกต้องของมนุษย์
2. การมีศรัทธาในความสามารถที่จะไต่หาเหตุผลของมนุษย์ ทำให้อุดมการณ์ประชาธิปไตย สนับสนุนสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยเปิดโอกาสให้ทุก ๆ ฝ่ายเสนอข้อเท็จจริง เหตุผลและความคิดเห็นที่เกี่ยวกับปัญหาที่กำลังพิจารณาอยู่ให้หมดเสียก่อน แล้วจึง

¹⁷ถวิล ธาราโกษณ์, จิตวิทยาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2545), หน้า129.

¹⁸สมบุญต์ สุขสำราญ, พัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สารมวลชน จำกัด, 2525), หน้า 18.

ร่วมกันตัดสินใจ จากหลักการนี้จึงเกิดการประกันสิทธิเสรีภาพทางการพูด การพิมพ์ การโฆษณา และเผยแพร่การประชุม ตลอดจนเสรีภาพ ในการรวมกลุ่ม จัดตั้งสมาคมและพรรคการเมือง

3. เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกันทางสติปัญญา ทางกายภาพ ทางกฎหมาย และทางการเมือง

4. เชื่อว่าอำนาจการปกครองของรัฐบาล เกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน ผู้อยู่ใต้การปกครองนั้น รัฐบาลที่ชอบธรรมจะได้แก่รัฐบาลที่เป็นตัวแทนของประชาชน

5. เชื่อว่าสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เป็นกลไกในการปกครองของรัฐบาลนั้นมีอยู่เพื่อรับใช้คนในสังคม

6. เนื่องจากความเชื่อที่ว่า รัฐเป็นเพียงรูปการที่ช่วยให้คนในสังคมมีความสุขสมบูรณ์ และรัฐอยู่ได้ด้วยเป้าหมายที่คุ้มครองชีวิต ทรัพย์สิน และการแสวงหาความสุขของคนในสังคม ดังนั้นประชาชนจึงมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะทำการต่อต้านต่อรัฐบาล ที่ไม่ปฏิบัติตามจุดหมายดังกล่าว

7. เคารพในการตัดสินใจหรือมติของเสียงส่วนมาก และพิทักษ์ความคิดเห็นและผลประโยชน์ของเสียงส่วนน้อย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาอุดมการณ์ประชาธิปไตย เฉพาะในฐานะวิถีชีวิตและฐานะระบบการเมืองการปกครอง เนื่องจากมีความเป็นรูปธรรมมากกว่าอุดมการณ์ ประชาธิปไตย ในฐานะอุดมคติ กล่าวได้ว่า ประชาธิปไตยเจริญเติบโตด้วยศรัทธา และให้มีการยอมรับว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (popular sovereignty) กล่าวคือ การยินยอมให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ อันได้แก่ สิทธิและเสรีภาพในการพูด การเขียน การเลือกนับถือศาสนา การเลือกอาชีพ การออกเสียงเลือกตั้ง และการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัยเหล่านี้เป็นต้น ส่วนในการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ดูเหมือนจะประสบผลสำเร็จ เฉพาะในรูปแบบเท่านั้น ส่วนเนื้อหาของความเป็นประชาธิปไตยนั้นยังห่างไกลกับความเป็นจริงอยู่มาก การได้จัดให้มีการเลือกตั้ง ออกเสียงประชามติ มีรัฐสภา จัดตั้งรัฐบาล มีศาล มีพรรคการเมือง ฯลฯ เหมือนๆ กับประเทศประชาธิปไตยตะวันตกทั่วไป แต่ความเชื่อ ความคิด หรืออุดมการณ์ประชาธิปไตย ยังขาดการปลูกฝังอย่างจริงจัง ยังมิได้นำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างแพร่หลาย ในหมู่ประชาชนชาวไทยโดยทั่วไป ดังนั้น การพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทยจึงอยู่ในสภาพล้มลุกคลุกคลานตลอดมา

เมื่อสรุปจากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตย และกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว จะเห็นได้ว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการศึกษาวิเคราะห์การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง จึงสามารถวิเคราะห์ได้หลายแง่มุม ขึ้นอยู่กับว่าผู้ศึกษาวิจัย ต้องการที่จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านใด แต่

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาร่วมกันทางการเมืองที่ครอบคลุมการปกครองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งสามารถกำหนดได้ใน 4 ลักษณะ ได้แก่ การมีอุดมการณ์ทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม อำนาจ สิทธิหน้าที่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาประชาธิปไตย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมล สมวิเชียร ได้ศึกษาเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมือง” พบว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยมีลักษณะอิสระนิยมปนกับอำนาจนิยม ลักษณะอิสระนิยมเป็นผลมาจากการขัดเกลาในครอบครัว แต่เมื่อบุคคลเติบโตขึ้นจะได้รับอิทธิพลจากสังคมโดยรวม ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย จึงมีลักษณะเป็นลูกดุ่มแก้วที่ขัดแย้งกันเอง ระหว่างอิสระนิยมที่ปรารถนาที่จะมีวิถีชีวิต ซึ่งไม่มีสิ่งเหนี่ยวรั้งจำกัดกับอำนาจนิยมที่มีความจำเป็น ที่จะต้องอยู่ภายใต้อำนาจของบุคคลที่เหนือกว่า โดยลักษณะอำนาจนิยมนั้น ก่อให้เกิดพฤติกรรมสองลักษณะ ประการแรก คือ ผู้อยู่ใต้อำนาจยอมรับผู้มีอำนาจอย่างหนึ่ง กับประการที่สองคือ ผู้มีอำนาจชอบใช้อำนาจอย่างหนึ่ง¹⁹

ถวิลวดี บุรีกุล ศึกษากรณี “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ผู้ชาย มักจะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้หญิง การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อาชีพ ถิ่นที่อยู่ และในการศึกษานี้พบว่า ความแตกต่างของชาวกรุงเทพมหานครทั้งที่อยู่ในเมืองและชานเมืองมีส่วนร่วมต่ำกว่าผู้ที่อยู่ในจังหวัดอื่นๆ สิ่งที่สำคัญคือระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชาวไทยอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่ากรุงเทพมหานครมีประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมพบว่า การได้รับข่าวสารและความสนใจทางการเมือง ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นสมาชิกกรรมการ ที่ปรึกษากลุ่มในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมือง และมีความรู้เกี่ยวกับวุฒิสภา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งผลการศึกษานี้กล่าวได้ว่า ประชากรที่ได้รับข่าวสาร สนใจ เข้าใจมีความรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมาก

¹⁹กมล สมวิเชียร, วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาทางการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 250.

จะทำให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากด้วย นอกจากนี้ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การศึกษา และอายุ²⁰

พิเชษฐ สิทธิรัมย์ ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนไทยในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม สรุปได้ว่า “กำนัน ผู้ใหญ่บ้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายมีนาาาประการ ในการปฏิบัติหน้าที่ บำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้แก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย และรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นทั้งผู้รักษากฎหมายและเป็นทั้งผู้ปกครองบ้านเมือง ในสังคมหมู่บ้านนั้น ๆ”²¹

พัฒนาพงษ์ เลขโหมย ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับใด ในทางการเมืองและบริหาร ในลักษณะของการมีส่วนร่วมคิดร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบ ตลอดจนวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งทางการเมืองและการบริหาร อันได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา การมีตำแหน่ง การได้รับการฝึกอบรมจากราชการ การรับรู้ข่าวสาร การมีความสัมพันธ์กับข้าราชการและนักการเมือง และความรู้ความเข้าใจต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ว่ามีหรือไม่มีเพียงใด

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง และปานกลางค่อนข้างสูงอยู่ตามลำดับ โดยแยกตามลักษณะการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมคิดทางการเมือง ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมคิดทางการเมืองบริหารในระดับสูง
2. ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการทางการเมืองและการบริหารในระดับปานกลาง
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทางการเมืองในระดับสูงแต่ในทางการเมืองบริหารในระดับปานกลาง

²⁰คะเนียงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ, “แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 : ปัญหาอุปสรรคและทางออก”, รายงานการวิจัย, (นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2545), หน้า 32.

²¹พิเชษฐ สิทธิรัมย์, “แรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนไทยในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2542, หน้า 108.

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหตุกับการมีส่วนร่วมพบว่า ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเลยได้แก่ อายุ รายได้ การศึกษา การมีตำแหน่งในหมู่บ้าน ตำบล การได้รับการฝึกอบรม การได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ หนังสือ หรือรายงานวิทยุ โทรทัศน์และการพบปะพูดคุยกับบุคคลทั่วไป ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

1. เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการบริหาร โดยเพศชายมีส่วนร่วมทางการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าเพศหญิง

2. การได้รับข่าวสารจากวารสารหรือเอกสาร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและทางการบริหาร โดยประชาชนที่ได้รับข่าวสารจากวารสารหรือเอกสารน้อย มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าประชาชนที่ได้รับข่าวสารจากวารสาร หรือเอกสารมาก แต่ประชาชนที่ได้รับข่าวสารจากวารสารหรือเอกสารน้อย

3. การพบปะพูดคุยกับข้าราชการ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารโดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

4. การเข้าร่วมประชุมกับข้าราชการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารโดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

การพบปะพูดคุยกับนักการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารโดยประชาชนที่พบปะพูดคุยกับนักการเมืองบ่อย หรือไม่เคยและประชาชนที่พบปะพูดคุยกับนักการเมืองบ่อย จะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าประชาชนที่พบปะพูดคุยกับนักการเมืองน้อย

5. การพบปะพูดคุยกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

6. ความรู้ความเข้าใจต่อองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน²²

อัครวิฑูร ศรีสวัสดิ์ ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองท้องถิ่นสุขาภิบาล การวิจัยนี้มีจุดหมายเพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่เป็นปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาล โดยศึกษาเชิงเปรียบเทียบถึงการมีส่วนร่วม

²²พัฒนาพงษ์ เลขโฆษ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, หน้า 111.

ทางการเมืองของประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลที่ประธานกรรมการสุขาภิบาลมาจากการเลือกตั้ง และประธานกรรมการสุขาภิบาลที่มาจากการเลือกตั้ง

ผลการวิจัยพบว่า “มูลเหตุที่ประชาชนไม่ได้เข้ามีส่วนร่วมในการปกครองนั้นเนื่องมาจาก ความไม่รู้ไม่เข้าใจ และความไม่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนเป็นประการสำคัญ ส่วนเรื่องรูปแบบนั้นมีใช้สาเหตุสำคัญแต่ประการใด การศึกษานี้สรุปได้ว่า

1. ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะสิทธิหน้าที่การเป็นประชาชนในเขตสุขาภิบาล ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน ค่าไคสแควร์เกินจากระดับ .05

2. ประชาชนให้ความสำคัญในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล เหตุผลที่ไปเลือกตั้งเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ และเห็นคุณค่าของการเลือกตั้ง โดยความเห็นของประชาชนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างของค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญที่ .05

3. การบริหารสุขาภิบาลให้ไปสู่ความสำเร็จสมควรมีการพัฒนาทั้งรูปแบบและองค์กรให้เหมาะสม ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย โดยพบว่าทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ .00

4. ความร่วมมือของคณะกรรมการสุขาภิบาลที่มาจากเลือกตั้งและกรรมการสุขาภิบาล โดยตำแหน่งนั้น ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าความร่วมมืออยู่ในระดับต่ำ ทำให้งานสุขาภิบาลขาดประสิทธิภาพ ปัญหาที่ต้องแก้ไขอยู่ที่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนก่อน และหามาตรการทำให้ประชาชนสนใจ เลื่อมใส ศรัทธา ในกิจการสุขาภิบาลแล้วจึงพิจารณาแก้ไขรูปแบบให้สอดคล้องหรือเหมาะสมกับความต้องการของประชาชน”²³

กิตติ ประทุมแก้ว ได้ศึกษาเรื่องความสำคัญทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของเอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ เพื่อศึกษาถึงความสำนึกทางการเมืองและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมุ่งศึกษาจากผู้ไปใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา

²³ อัครนีรุช ศรีสวัสดิ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองท้องถิ่นสุขาภิบาล”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม), 2533, หน้า 182

ผลการวิจัยพบว่า “ความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา มีความสำนึกทางการเมืองและการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อยสาเหตุเนื่องมาจากว่า

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งสภาพการณ์ทางการเมืองต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลค่อนข้างน้อย
2. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล เป็นแบบสังเกตการณ์ว่างนอกมากกว่าเป็นผู้กระทำทางการเมือง”²⁴

สุจิต บุญบงการ ได้ศึกษาเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา” พบว่า พวกที่มีการศึกษาชั้นอุดมศึกษาเป็นผู้ที่ตระหนักถึงบทบาทความสำคัญของรัฐบาล เป็นผู้สนใจในกิจการของรัฐ และทางการเมือง ซึ่งเป็นลักษณะ โดยทั่วไปของบุคคลสมัยใหม่และมีการศึกษาสูงในด้านความสนใจทางการเมือง ปรากฏว่านิสิตนักศึกษาไทยมีความสนใจทางการเมืองมากพอสมควรและมีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งผลการวิจัยยืนยันว่าประมาณร้อยละ 60 ของนิสิตนักศึกษาได้ติดตามกิจการทางด้านการเมือง และรัฐบาลบ่อยครั้ง และเป็นความจริงที่ว่าบุคคลที่สนใจทางการเมืองมักจะเป็นผู้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับรัฐบาลและการเมืองของประเทศ สำหรับในด้านความรู้เกี่ยวกับรัฐบาลและระบบการเมืองที่เป็นอยู่นั้น กล่าวได้ว่า มีความไม่พอใจในการดำเนินงานของรัฐบาลและในตัวผู้นำทางการเมืองอยู่ไม่น้อยแต่ก็ไม่ถึงระดับที่จะนำมาซึ่งความวุ่นวายได้ และพบว่านิสิตนักศึกษาจำนวนไม่น้อยได้ประเมินค่าด้วยการตอบปัญหาว่า “ปัญหาการคอร์รัปชัน เป็นปัญหาสำคัญอันดับหนึ่งในระบบการเมืองการปกครองของไทย”²⁵

มานะศรี ยงเจริญ ได้ศึกษาเรื่อง “การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย โดยศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง” พบว่า “นักศึกษาชายเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาหญิงในทุกกลุ่มกิจกรรมอันได้แก่การประท้วง การมีบทบาทในชุมชน การรณรงค์หาเสียงและทำงานให้พรรคการเมือง การซื้อข้าวทางการเมืองและการลงคะแนนเสียง นักศึกษาที่มีวุฒิมัธยมศึกษาเดิมสายอาชีพ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีวุฒิมัธยมศึกษาเดิมสายสามัญ ในกิจกรรมอื่นยกเว้นกิจกรรมการลงคะแนนเสียง

²⁴กิตติ ประทุมแก้ว, “ความสำคัญทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2542, หน้า 111.

²⁵สุจิต บุญบงการ, วัฒนธรรมทางการเมืองนิสิตนักศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมแห่งประเทศไทย, 2524), หน้า 350.

นักศึกษาที่มีความรู้ทางการเมืองสูงเข้าร่วมในทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีความรู้ทางการเมืองระดับต่ำในกิจกรรมทุกกิจกรรมยกเว้นกิจกรรมด้านการประท้วง นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพรับราชการ มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่ากลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ ในกิจกรรมด้านการประท้วงและการมีบทบาทในชุมชน”²⁶

ฉันทนา ชาญญะเศรษฐ์ ได้ศึกษาเรื่อง “ขบวนการนักศึกษาไทยกับการพัฒนาประชาธิปไตย โดยศึกษาถึงวิวัฒนาการของการแสดงบทบาท ในการต่อสู้เรียกร้องประชาธิปไตยในระบบการเมือง” พบว่า “การเคลื่อนไหวของขบวนการนักศึกษาจะทำได้เมื่อมีองค์การนักศึกษาที่เข้มแข็งเป็นผู้นำ และเมื่อสภาพแวดล้อมทางการเมืองเปิด โอกาสให้ เมื่อใดที่สภาพทางการเมืองมีลักษณะที่เป็นเผด็จการสูง นักศึกษาจะพยายามรวมตัวกัน มีบทบาทระดับพลังสนับสนุนจากประชาชน ทำการต่อต้าน โคนอำนาจเผด็จการ แต่เมื่อใดที่สภาพทางการเมืองไม่มีลักษณะเป็นเผด็จการ ขบวนการนักศึกษา มีความรอบคอบ ระมัดระวังในการเคลื่อนไหวทางการเมืองไม่ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผู้ไม่หวังดี วิธีการทำงานของขบวนการนักศึกษาจะเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตลอดเวลา และมีการพัฒนาบทบาทต่อไปเรื่อย ๆ”²⁷

สรุป จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น นอกจากจะนำไปสู่การศึกษาในเรื่องปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแล้ว ยังทำให้ทราบว่าในการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น มีลักษณะและรูปแบบเป็นอย่างไร กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญประการหนึ่ง ของกระบวนการทางการเมืองและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ความขัดแย้งทางการเมือง ผลประโยชน์ทับซ้อน การใช้อำนาจเกินขอบเขตของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของประชาชน และสิทธิมนุษยชน เป็นเหตุทำให้ประชาชนเมื่อหน้าย รู้สึกเสื่อมศรัทธาต่อระบบการเมืองการปกครองและผู้บริหารประเทศขณะนั้น ทำให้หลายฝ่ายพยายามที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ การที่ประชาชนในสังคม เห็นวิกฤตการณ์และปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เกิดมีอุดมการณ์ร่วมกันที่จะพัฒนาระบบการปกครอง มารวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมช่วยกันแก้ไขปัญหาด้วยความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความสมานฉันท์ ความเอื้ออาทรต่อกัน ในปัจจุบันมีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ได้แสดงวิสัยทัศน์ หรือร่วมกันกำหนดแนวทางทำกิจกรรมร่วมกันทาง

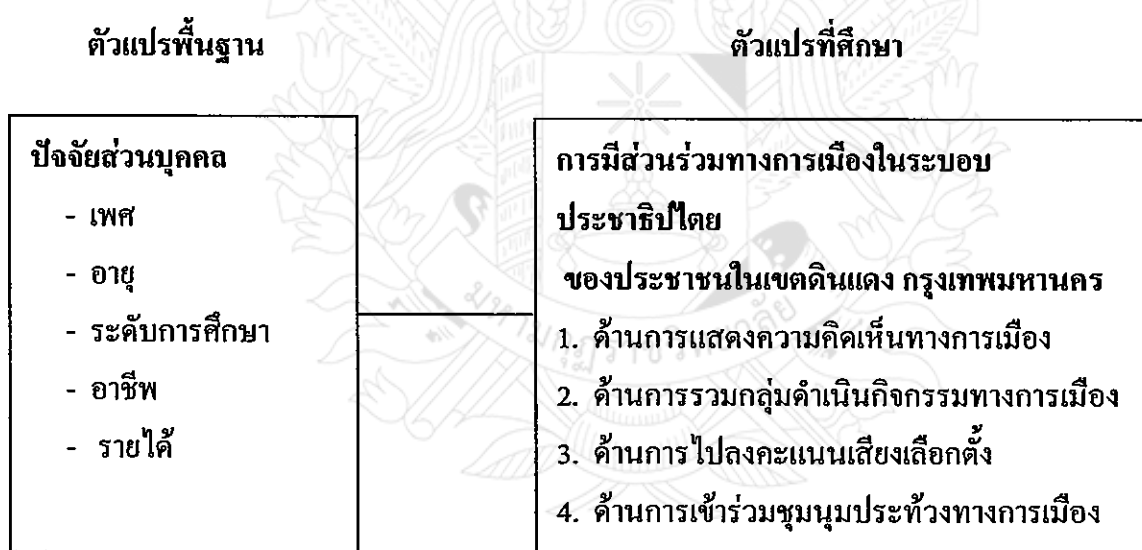
²⁶มานะศรี ยงเจริญ, “การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2522, หน้า 99.

²⁷ฉันทนา ชาญญะเศรษฐ์, “ขบวนการนักศึกษาไทยกับการพัฒนาประชาธิปไตย”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2539, หน้า 120.

การเมืองหลายรูปแบบ เช่นกลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษา และได้นำผลงานวิจัยดังกล่าว จัดเป็นแนวคิดการศึกษา กำหนดตัวแปรตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย ซึ่งจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนศึกษาเฉพาะกรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ศึกษาจากประชากร ซึ่งเป็นประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งมีภูมิลำเนา ประกอบอาชีพ และศึกษาอยู่ในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่ง ดังนี้²⁸

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

²⁸กิตติ ประทุมแก้ว, “ความสำคัญทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, อ้างแล้ว, หน้า 111.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ศึกษากรณีประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกพื้นที่ทำการศึกษาแบบเฉพาะในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตที่มีพื้นที่กว้างขวาง เป็นศูนย์กลางความเจริญในกรุงเทพมหานคร ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดินแดง จะเป็นสิ่งบ่งบอกที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการที่จะพัฒนาประชาธิปไตย ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตย อันถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนาทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ผลการศึกษานี้จะเป็นการพัฒนาการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนทั่วไป และเป็นแนวทางในการพัฒนาประชาธิปไตย โดยมีองค์ประกอบของวิธีดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ กลุ่มประชากรที่มีสิทธิ์เลือกตั้งคืออายุ 18 ปีขึ้นไปทั้งเพศหญิงและเพศชาย โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (แจกแบบสอบถามให้ทุกคนที่มีคุณสมบัติคืออายุ 18 ปีขึ้นไป) ในพื้นที่เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 367 ราย

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

จำนวนขนาดตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจนครบจำนวน 367 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สร้างแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1.1 การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและกรอบกลุ่มวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2. ลักษณะและเนื้อหาของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นคำถามแบบปลายปิด และปลายเปิด โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ในด้านแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) โดยการสร้างคำถามตามแนวของ Likert scale มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้ค่าตั้งคือ 5 4 3 2 1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.4.1 ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่ผู้วิจัยจัดทำ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

3.4.2 นำข้อสรุปจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา เหมาะสม กับงานวิจัยที่ต้องการศึกษา

3.4.3 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำแล้ว จึงนำแบบสอบถามนั้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.5.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการเขตดินแดง เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัยแก่ประชาชนในเขตดินแดง จำนวน 367 คน

3.5.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.5.3 นำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ต่อไป โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

การมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
การมีส่วนร่วมมาก	ให้	4	คะแนน
การมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อย	ให้	2	คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าศึกษาวิเคราะห์ ประกอบด้วยการแก้ไขปรับปรุงของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบเรียงนำเสนอทำสารนิพนธ์ต่อไป ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3.6.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้แล้วมาดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์

3.6.3 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ 39
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ 40
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา 40
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ 40
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน 41
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้านและจำแนกในแต่ละด้าน 42
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง 43
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง 44
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 45
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง 46
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามเพศ 47

ตารางที่ 4.12	แสดงการเปรียบเทียบการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามเพศ	47
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามเพศ	48
ตารางที่ 4.14	แสดงการเปรียบเทียบการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามเพศ	48
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ	49
ตารางที่ 4.16	แสดงการเปรียบเทียบการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ	49
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามเพศ	50
ตารางที่ 4.18	แสดงการเปรียบเทียบการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามเพศ	50
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอายุ	51

ตารางที่ 4.20	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอายุ	51
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามอายุ	52
ตารางที่ 4.22	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามอายุ	52
ตารางที่ 4.23	แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD	53
ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ	53
ตารางที่ 4.25	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ	54
ตารางที่ 4.26	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามอายุ	54
ตารางที่ 4.27	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามอายุ	55

ตารางที่ 4.28	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา	55
ตารางที่ 4.29	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา	56
ตารางที่ 4.30	แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD	56
ตารางที่ 4.31	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการศึกษาการมี ส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดิน แดง กรุงเทพมหานครด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา	57
ตารางที่ 4.32	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามระดับ การศึกษา	57
ตารางที่ 4.33	แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทาง การเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD	58
ตารางที่ 4.34	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา	58
ตารางที่ 4.35	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา	59

ตารางที่ 4.36	แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD	59
ตารางที่ 4.37	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทาง การเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา	60
ตารางที่ 4.38	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา	60
ตารางที่ 4.39	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ	61
ตารางที่ 4.40	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ	61
ตารางที่ 4.41	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทาง การเมืองจำแนกตามอาชีพ	62
ตารางที่ 4.42	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองจำแนกตามอาชีพ	62
ตารางที่ 4.43	แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทาง การเมือง จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD	63

ตารางที่ 4. 44	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ	63
ตารางที่ 4. 45	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ	64
ตารางที่ 4.46	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ	64
ตารางที่ 4. 47	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ	65
ตารางที่ 4.48	แสดงการทดสอบความแตกต่างการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองจำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD	65
ตารางที่ 4.49	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	66
ตารางที่ 4.50	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	66
ตารางที่ 4.51	แสดงการทดสอบความแตกต่างการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือนเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD	67

- ตารางที่ 4.52 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน 67
- ตารางที่ 4.53 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน 68
- ตารางที่ 4.54 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD 68
- ตารางที่ 4.55 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจำแนกตามรายได้ต่อเดือน 69
- ตารางที่ 4.56 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการศึกษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน 69
- ตารางที่ 4.57 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน 70
- ตารางที่ 4.58 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน 70
- ตารางที่ 4.59 แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง 71

ตารางที่ 4.60	แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง	72
ตารางที่ 4.61	แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	72
ตารางที่ 4.62	แสดงความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง	73

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ลักษณะสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นก็คือ เป็นการปกครองโดยเสียงของคนส่วนมาก และคำนึงถึงการเคารพในสิทธิของคนส่วนน้อย ยึดมั่นในค่านิยมทางประชาธิปไตยโดยการยอมรับให้มีการแข่งขันโดยเสรี ยอมรับการปกครองโดยเสียงข้างมากและคุ้มครองสิทธิทางฝ่ายข้างน้อย เปิดโอกาสให้มีการแสดงประชามติมหาชน ยอมรับหลักการประสานความคิดและการประสานประโยชน์ตลอดจนการให้ความสนใจต่อสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจการเมือง การปฏิบัติงานของรัฐบาล รัฐสภาและเจตนาารมณ์ของส่วนรวม รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล เคารพสิทธิของผู้อื่น ปรับปรุงตนเองให้มีบุคลิกภาพที่จะส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย การปกครองโดยหลักนิติธรรม หรือการปกครองที่รัฐบาลมีอำนาจจำกัด การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีหลักการวิธีการและความมุ่งหมายที่ผูกพันอยู่กับประชาชนหรือประชาธิปไตยเป็นทั้งระบบการเมือง อุดมคติและวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งทั้งสามส่วนนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือเมื่อมีแนวความคิดแบบประชาธิปไตยก็พยายามสร้างระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย ดังนั้น จึงต้องสร้างให้พลเมืองมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย เพื่อให้ระบบการเมืองแบบมีประชาธิปไตยคงอยู่ตลอดไป อันทำให้บรรลุดูอุดมการณ์แบบประชาธิปไตย ในขณะที่ประเทศไทยยังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ซึ่งกำลังจะสิ้นสุดยุคหนึ่งและก้าวไปสู่ยุคใหม่ ดังนั้นประเทศไทยจะมีเกียรติยศทางการเมืองไม่ได้ ประชาชนชาวไทยทุกคนจะต้องตัดสินใจร่วมกัน คัดลดาปัญหาและระงับยับยั้งวิกฤตการณ์ทั้งหลายที่จะเกิดขึ้นสร้างระบบการเมืองที่ใช้ได้ผลและมีความสามารถในการเผชิญปัญหาใหม่ ๆ แต่ความสำเร็จของความพยายามดังกล่าวนี้ ขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นศรัทธา ตั้งใจจริงของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ประเทศไทยนำการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาใช้ปกครองประเทศ ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2475 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 70 กว่าปี ในการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย ระยะเวลาที่ผ่านมา นั้น จะเห็นว่าการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย มีลักษณะล้มลุกคลุกคลาน มีการปฏิรูปการปกครอง ทำรัฐประหาร การปฏิวัติ ล้มล้างรัฐบาล เปลี่ยนแปลงผู้นำ หรือผู้มีอำนาจขึ้นมาปกครองประเทศอย่างต่อเนื่องตลอดมา และในอดีตบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีบทบาทในการจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศ มักจะเป็นรัฐบาลที่มาจากทหารเป็น

ส่วนมาก ประชาธิปไตยของไทยจึงมีลักษณะกึ่งเผด็จการ ที่มีคณะบุคคล หรือบุคคลหนึ่งเท่านั้นมีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย ทำให้มักจะได้รับการต่อต้านจากประชาชนและนักศึกษาศึกษา ซึ่งก็มักถูกรัฐใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามจนเกิดการเสียเลือดเนื้อหลายครั้ง สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยต้องล้มลุกคลุกคลาน ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จะมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจที่สำคัญ ซึ่งมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน หรืออีกนัยหนึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่อยู่บนพื้นฐานของการยินยอมของประชาชนผู้ถูกปกครอง การปกครองระบอบประชาธิปไตยจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีรากฐานความคิดอยู่ที่ การมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนใหญ่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปกครอง โดยที่การตัดสินใจเหล่านั้นจะต้องเป็นการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรมสำหรับประชาชนส่วนใหญ่ รัฐมีหน้าที่ต้องส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้ได้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

ถือได้ว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย มีการพัฒนาที่ก้าวหน้าขึ้นและเมื่อประชาชนทุกสาขาอาชีพทั่วทั้งประเทศ ได้มีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญที่จะนำออกมาใช้ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ที่มีหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญ ที่อาจเรียกได้ว่า มีความเป็นประชาธิปไตยเต็มรูปแบบมากกว่ารัฐธรรมนูญในอดีตที่เคยมีมาแล้ว เป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน และเป็นรัฐธรรมนูญที่มีประชาธิปไตยมากที่สุด คือเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ภายหลังจากการที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ทำให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ มีหน้าที่โดยกำหนดให้มีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งจะเห็นว่าในหมวด 3 มาตรา 47 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง หมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 68 กล่าวไว้ว่า บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 76 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ รัฐธรรมนูญจึงเป็นกฎหมายที่สำคัญ ซึ่งทุกคนจะต้องหวงแหนและต้องช่วยกันปกป้องรักษาให้คงอยู่คู่คนไทยตลอดไป ซึ่งใช้เป็นบรรทัดฐานในการปกครองประเทศ การเมืองไทยได้มีการพัฒนาประชาธิปไตยมาทีหลังนานอารยประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนพัฒนาดำเนินการ ไปอย่างมีระบบ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสถานการณ์

แวดล้อม โดยเฉพาะการแปลงสิทธิให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เพื่อให้ประชาธิปไตยเป็นรูปธรรม เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือการสมัครรับเลือกตั้งจากประชาชน การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน ทำให้ประชาชนตระหนักถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น ผู้ได้รับประโยชน์สูงสุดต้องอยู่ที่ประชาชนนั่นเอง

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ คือ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การรวมกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การเข้าร่วมชุมนุมประท้วง ซึ่งการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง อันจะนำไปสู่การหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางส่งเสริม การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเมืองของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

1.3.3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

1.3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

1.3.5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เป็นการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชนเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้มีการกำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยไว้ ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตดินแดง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 367 ราย ภายใน เขตดินแดง

1.4.2 ขอบเขตด้าน

ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การรวมกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

1.5.4 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมือง ต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทต่อการตัดสินใจร่วมทางการเมือง หรือการปฏิบัติใดๆ ก็ตามของประชาชนที่มุ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐบาล ทั้งทางตรงและทางอ้อมในระดับสูง ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม ประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จก็ตาม

ความสำนึกทางการเมือง หมายถึง ความรู้สึกหรือความตระหนักว่า คนเรามีสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคลในสังคมในแง่หนึ่งแง่ใด

วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผน ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยมหรือความรู้สึกที่ประชาชนมีต่อระบบการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมืองที่ประชาชนยอมรับหรือเลื่อมใส มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสถาบันทางการเมือง หรือผู้นำทางการเมืองที่เป็นอยู่ ตลอดจนการรับรู้และความเข้าใจในระบบการเมือง

หลักการประชาธิปไตย หมายถึง หลักการในฐานะรูปแบบการปกครอง ซึ่งเน้นการถ่วงดุลอำนาจประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ เป็นหลักการที่ให้ความสำคัญกับประชาชน เชื่อมมั่นในสติปัญญาเหตุผลและความสามารถของมนุษย์ การที่บุคคลสามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างมีเหตุมีผล เสรีภาพและความยุติธรรมในสังคม

ประชาชนในเขตดินแดง หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งมีภูมิลำเนา ประกอบอาชีพ และศึกษาอยู่ในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงระดับการประพฤติปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการกระทำที่ได้มาจากการเรียนรู้และจากบรรทัดฐานทางสังคม

ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หมายถึง การมีความคิดเห็นทางการเมือง

ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หมายถึง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง หมายถึง การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองทั้งในแง่ต่อต้านและสนับสนุน

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศหญิง และ 2) เพศชาย

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) ระหว่าง 18-30 ปี, 2) 31-40 ปี, 3) 41-50 ปี และ 4) 51-60 ปี

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1) มัธยมศึกษาลงมา และ 2) สูงกว่ามัธยมศึกษา

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 อาชีพ คือ 1) รับจ้าง, 2) พนักงานบริษัท และ 3) รับราชการ

รายได้ หมายถึง รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ 1) รายได้ระหว่าง 7,001-8,500 บาท, 2) 8,501-10,000 บาท และ 3) 10,000-12,000 บาท

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเฉพาะกรณี เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ มารวบรวมเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.2 แนวความคิดอุดมการณ์และทฤษฎีเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย
- 2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง
- 2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในจำนวนปัญหาที่สำคัญของกระบวนการพัฒนาทางการเมืองคือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) เมื่อพิจารณาจากขอบเขตและความหมายของการพัฒนาทางการเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องกับความเท่าเทียมกันของประชาชน ความสามารถของระบบการเมืองที่จะดูดซึมกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ ที่มีความต้องการเข้ามามีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล การพัฒนาประชาธิปไตย ตลอดจนการเสริมสร้างระบบการเมืองสมัยใหม่ ทั้งหมดนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งสิ้น

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลากหลายแตกต่างกันไปตามทรรศนะของแต่ละบุคคล ทั้งในความหมายอย่างกว้างและอย่างแคบ ดังนี้ “ส่วนร่วม น. หมายถึง ส่วน ได้เสียในกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เช่น มีส่วนร่วมในการบำเพ็ญกุศล มีส่วนร่วมในการทุจริต มีส่วนร่วมในการลงทุนบริษัท”¹

---

¹ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด), หน้า 1142.

Myron Weiner ได้ให้ความหมาย “การมีส่วนร่วมทางการเมือง” (political participation) หมายถึง “การกระทำใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะมีการจัดการอย่างเป็นระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐหรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ไม่ว่าจะขึ้นไปในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม”²

วิสุทธิ โปธิ์แท่น กล่าวไว้ว่า “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบการเมืองการปกครองที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม (Liberal Democracy) ที่ถือว่าประชาชนทั้งปวงในสังคม มีอิสระที่จะร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายการบริหารและการปกครองประเทศ”³

ฉันทภักดิ์ อุ่นตรงจิตร การมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึง “การแสดงออกของประชาชนธรรมดาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีหลากหลายรูปแบบ การเลือกตั้งก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เห็นได้ชัดเจน นอกจากนั้นก็มีการออกเสียงประชามติ การทำประชามติ มติมหาชนหรือประชามติ การมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจจะเป็นในทำนองสนับสนุน หรือเชิงต่อต้านต่อรัฐบาลที่กำลังคงอยู่ได้เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้การรณรงค์ของประชาชน เพื่อแสดงถึงข้อคิดเห็นของเขาต่อประเด็นทางการเมืองทุกประเภท จึงเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่นการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง การเป็นสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประท้วงทางการเมือง การนัดหยุดงานด้วยวัตถุประสงค์ทางการเมือง หรือวิธีการต่างๆ ที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงนโยบายสาธารณะ”⁴

² วัชรวิทย์ ไชยสาร, “การมีส่วนร่วมในทางการเมืองกับการเมืองภาคประชาชน”, รัฐสภาสาร, (ฉบับเดือนพฤษภาคม 2545) : 48.

³ วิสุทธิ โปธิ์แท่น, “เทคนิคเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเมืองเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพในเมืองไทย”, รัฐศาสตร์การเมือง, (สิงหาคม 2519) : 31 – 34.

⁴ ฉันทภักดิ์ อุ่นตรงจิตร, รัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 170.

ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ กล่าวว่า คำว่า “การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึงการเข้ามีส่วนในกิจกรรมบางอย่างร่วมกับคนอื่น”⁵

ทวนธง ครุฑจ้อน กล่าวว่า “การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการพิจารณาตัดสินใจร่วมปฏิบัติงานทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการบริหารจัดการ”⁶

ปรัชญา เวสารัชช์ กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน (People participation) ในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมนั้น มิใช่เรื่องแปลกใหม่แต่ประการใด ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมตลอดมา นับแต่เริ่มเกิดชุมชนมนุษย์ การมีส่วนร่วมนี้เกิดได้ในหลายลักษณะ หลายรูปแบบวิธีการ หลายกิจกรรม และหลายวัตถุประสงค์”⁷

แสดงว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นคำที่ไม่อาจกำหนดนิยามความหมายเดียวที่ครอบคลุมได้ เพราะความหมายของการมีส่วนร่วมอาจแตกต่างกันไป ซึ่งการนิยามความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีลักษณะจำกัดเฉพาะในระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหนึ่ง ๆ เท่านั้น ทั้งนี้นักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาที่เน้นเฉพาะตามความสนใจของแต่ละคน การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายนัย มีทั้งความหมายที่เป็นเรื่องของพฤติกรรมทางการเมือง โดยที่ตั้งใจกดดันรัฐบาล โดยตรง เป็นเรื่องของการแสดงออกทางการเมือง โดยเสรีหรือสมัครใจเท่านั้น บางคนเห็นว่าการมีส่วนร่วมแบบถูกระดมด้วย อย่างไรก็ตามความหมายที่กล่าวกันมาข้างต้นนี้สามารถนำมากล่าวอย่างกระชับว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลมีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล ความหมายที่มีลักษณะที่น่าสนใจหลายประการ คือ

ประการแรก การมีส่วนร่วมทางการเมืองในความหมายนี้เป็นเรื่องของกิจกรรมไม่ใช่ทัศนคติ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในที่นี้ไม่ใช่เป็นเรื่องของความคิด ความรู้สึก หรือความเชื่อทาง

⁵ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2540, หน้า5-6.

⁶ทวนธง ครุฑจ้อน, “ภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในทัศนะของประชาชนอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2545, หน้า 132.

⁷ปรัชญา เวสารัชช์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2528, หน้า61.

3.6.4 วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยทั้งในภาพรวมรายด้านและเป็นรายข้อ แล้วแปลผลตามกำหนดช่วงคะแนน(Class Interval) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6.5 นำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้
การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประมวลผลโดย

3.7.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์

3.7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. หาค่า F-test และ P-Value

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขต
ดินแดง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก
แบบสอบถามในลักษณะคำอธิบายประกอบตารางตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
M.S	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
Df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
t-Ratio	แทน	ค่าใช้พิจารณา t-Distribution
F-Prob.,p	แทน	ค่าใช้พิจารณา F-Distribution
P-Value	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน
เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 367 คน จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการ
แสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ด้านการไป

ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และ ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มในเรื่องเพศ และ F-test (One-Way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่องอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	184	50.14
หญิง	183	49.86
รวม	367	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย 184 คน คิดเป็นร้อยละ 50.14 และเพศหญิง 183 คนคิดเป็นร้อยละ 49.86

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 30 ปี	145	39.51
31 – 40 ปี	157	42.78
41 – 50 ปี	36	9.81
51 – 60 ปี	29	7.90
รวม	367	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีอายุ 18 – 30 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 39.51 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 42.78 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.81 อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาลงมา	114	31.42
สูงกว่ามัธยมศึกษา	253	64.58
รวม	367	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาลงมา จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.42 สูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 64.58

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

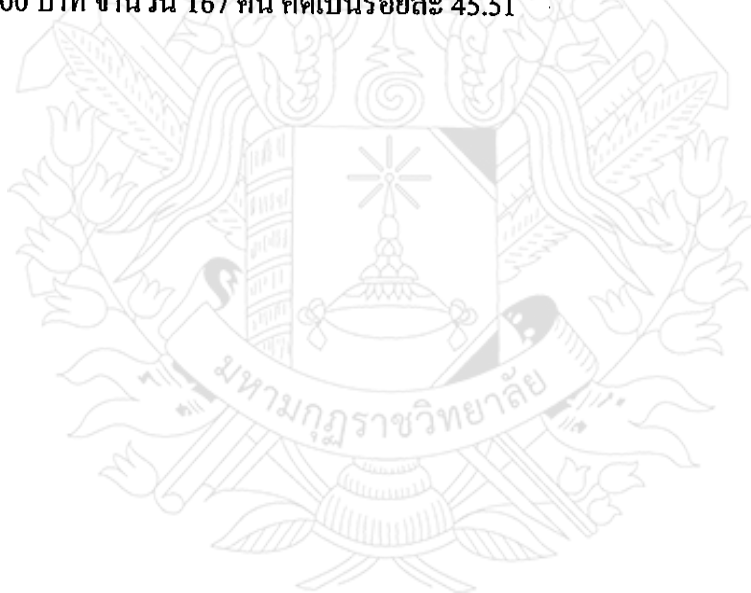
อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	181	49.32
พนักงานบริษัท	107	29.16
รับราชการ	79	21.52
รวม	367	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพรับจ้างจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 49.32 พนักงานบริษัท จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 29.16 รับราชการ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.52

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
7,001 – 8,500 บาท	45	12.80
8,501 – 10,000 บาท	153	41.69
10,001 – 12,000 บาท	169	45.51
รวม	367	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้ระหว่าง 7,001 – 8,500 บาท จำนวน 45 คนคิดเป็นร้อยละ 12.80 รายได้ 8,501 – 10,000 บาท จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 41.69 รายได้ 10,001 – 12,000 บาท จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 45.51

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตยของประชาชนเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตดินแดงกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	4.29	0.58	มาก
2.	ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง	2.70	0.94	ปานกลาง
3.	ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	4.49	0.61	มาก
4.	ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง	1.87	0.65	น้อย
	รวม	3.34	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยมีการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ตามลำดับ คือ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ข้อที่	การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การเลือกตั้งเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการระบอบประชาธิปไตย	4.59	0.72	มากที่สุด
2.	การปกครองระบอบประชาธิปไตยเหมาะสมกับประเทศไทยมากที่สุด	4.50	0.82	มาก
3.	ท่านควรมีส่วนร่วมในการพิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล	4.30	0.91	มาก
4.	เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยเราควรปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับการศึกษา	4.46	0.77	มาก
5.	การปล่อยให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมากเกินไป อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นได้	3.58	1.36	มาก
รวม		4.29	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กิจกรรมที่มีส่วนร่วม โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเลือกตั้งเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการระบอบประชาธิปไตย รองลงมา คือ การปกครองระบอบประชาธิปไตยเหมาะสมกับประเทศไทยมากที่สุด และกิจกรรมที่มีส่วนร่วม โดยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปล่อยให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมากเกินไป อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นได้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

ข้อที่	การรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ท่านเคยร่วมสอดส่องและแจ้งเบาะแสคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณีการซื้อเสียง	2.61	1.37	ปานกลาง
2.	ท่านเคยร่วมรณรงค์ในการต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้ง	2.78	1.31	ปานกลาง
3.	ท่านให้ความสนใจฟังคำปราศรัยในการรณรงค์หาเสียงของกลุ่มการเมือง, พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง	2.72	1.19	ปานกลาง
4.	ท่านเคยพูดชักชวนให้เพื่อนหรือบุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น	2.62	1.16	ปานกลาง
5.	ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นนโยบายทางการเมืองกับเพื่อน ๆ	2.76	1.22	ปานกลาง
รวม		2.70	0.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กิจกรรมที่มีส่วนร่วมโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านเคยร่วมรณรงค์ในการต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้ง รองลงมา คือ ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นนโยบายทางการเมืองกับเพื่อน ๆ และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมโดยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านเคยร่วมสอดส่องและแจ้งเบาะแสคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณีการซื้อเสียง

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ข้อที่	การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	4.73	0.64	มากที่สุด
2.	ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)	4.35	1.12	มาก
3.	ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)	4.43	1.01	มาก
4.	ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิก สภาเขตดินแดง (ส.ช.)	4.57	0.71	มากที่สุด
5.	ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	4.38	0.90	มาก
รวม		4.49	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กิจกรรมที่มีส่วนร่วมโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) รองลงมา คือ ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิก สภาเขตดินแดง (ส.ช.) และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมโดยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง

ข้อที่	การเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ท่านเคยร่วมชุมนุมประท้วงเรียกร้องรัฐบาลมีลักษณะเหมือนกับการใช้กฎหมายอยู่เหนือกฎหมาย	1.40	0.84	น้อยที่สุด
2.	ท่านเคยร่วมชุมนุมในการต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงการเลือกตั้งในทุกระดับ	1.69	0.97	น้อย
3.	ท่านเคยร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ หรือในวันที่มีการรำลึกถึงเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองในอดีต	2.23	1.01	น้อย
4.	ท่านเคยร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีหรือนักการเมืองบางคน	2.01	0.98	น้อย
5.	ท่านเคยร่วมชุมนุมคัดค้านไม่เห็นด้วยกับนโยบายทางการเมือง	2.03	1.02	น้อย
รวม		1.87	0.65	น้อย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กิจกรรมที่มีส่วนร่วมโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเคยร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่าง ๆ หรือในวันที่มีการรำลึกถึงเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองในอดีต รองลงมา คือ ท่านเคยร่วมชุมนุมคัดค้านไม่เห็นด้วยกับนโยบายทางการเมือง และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมโดยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านเคยร่วมชุมนุมประท้วงเรียกร้องรัฐบาลมีลักษณะเหมือนกับการใช้กฎหมายอยู่เหนือกฎหมาย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในเรื่องเพศ และ F-test (One-Way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่องอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	184	4.34	.59	มาก
หญิง	183	4.23	.58	มาก
รวม	367	4.28	.58	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
ชาย	184	4.34	.59	1.68	.09
หญิง	183	4.23	.58		

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบ
ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เมื่อจำแนกตามเพศ
โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
เมืองในระบบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการ
รวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	184	2.73	.95	ปานกลาง
หญิง	183	2.67	.93	ปานกลาง
รวม	367	2.70	.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของ
ประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตาม
เพศ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของ
ประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทาง
การเมือง จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
ชาย	184	2.73	.95	0.68	.50
หญิง	183	2.67	.93		

จากตารางที่ 4.14 พบว่าผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบ
ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อจำแนกตามเพศ
โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	184	4.57	.54	มาก
หญิง	183	4.41	.66	มาก
รวม	367	4.49	.61	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
ชาย	184	4.57	.54	2.63	.01
หญิง	183	4.41	.66		

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	184	1.96	.65	น้อย
หญิง	183	1.79	.63	น้อย
รวม	367	1.87	.65	น้อย

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองจำแนกตามเพศ อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
ชาย	184	1.96	.65	2.54	.01
หญิง	183	1.79	.63		

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	145	4.27	.62	มาก
31-40 ปี	157	4.29	.57	มาก
41-50 ปี	36	4.38	.48	มาก
51-60 ปี	29	4.19	.61	มาก
รวม	367	4.29	.58	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองจำแนกตามอายุอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	.626	3	.209	.609	.609
ภายในกลุ่ม	124.24	363	.342		
รวม	124.87	366			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเมื่อจำแนกตามอายุ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	145	2.54	.91	ปานกลาง
31-40 ปี	157	2.68	.93	ปานกลาง
41-50 ปี	36	2.85	.84	ปานกลาง
51-60 ปี	29	3.41	.90	ปานกลาง
รวม	367	2.70	.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองจำแนกตามอายุ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	18.880	3	6.293	7.511	.00*
ภายในกลุ่ม	304.150	363	0.838		
รวม	323.030	366			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเมื่อจำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเมื่อจำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

อายุ	$\bar{X}$	18-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี
		2.54	2.68	2.85	3.41
18-30 ปี	2.54		0.14	0.31	0.86*
31-40 ปี	2.68			0.17	0.73*
41-50 ปี	2.85				0.56
51-60 ปี	3.41				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามอายุ ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง มีความแตกต่างกัน 2 คู่ คือ ระหว่างอายุ 18-30 ปี กับ 51-60 ปี และ 31-40 ปี กับ 51-60 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	145	4.43	.689	มาก
31-40 ปี	157	4.54	.565	มากที่สุด
41-50 ปี	36	4.49	.585	มาก
51-60 ปี	29	4.58	.371	มากที่สุด
รวม	367	4.49	.608	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจำแนกตามอายุ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	1.162	3	.387	1.052	.370
ภายในกลุ่ม	133.728	363	.368		
รวม	134.890	366			

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเมื่อจำแนกตามอายุ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	145	1.82	.617	น้อย
31-40 ปี	157	1.84	.592	น้อย
41-50 ปี	36	2.04	.935	น้อย
51-60 ปี	29	2.10	.618	น้อย
รวม	367	1.87	.649	น้อย

จากตารางที่ 4.26 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองจำแนกตามอายุ อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.27 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-Value
ระหว่างกลุ่ม	3.219	3	1.073	2.583	.053
ภายในกลุ่ม	150.790	363	0.415		
รวม	154.010	366			

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองเมื่อจำแนกตามอายุ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาลงมา	114	4.45	.873	มาก
สูงกว่ามัธยมศึกษา	253	4.49	.572	มาก
รวม	367	4.47	.584	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	6.006	4	1.502	5.573	.001*
ภายในกลุ่ม	118.861	362	0.328		
รวม	124.868	366			

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาลงมา	สูงกว่ามัธยมศึกษา
		3.80	4.29
มัธยมศึกษาลงมา	4.45		0.49*
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.49		

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาลงมา	114	2.88	.864	ปานกลาง
สูงกว่ามัธยมศึกษา	253	2.57	.919	ปานกลาง
รวม	367	2.72	.939	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.31 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	11.405	4	2.851	3.312	.011*
ภายในกลุ่ม	311.625	362	0.861		
รวม	323.030	366			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาลงมา	สูงกว่ามัธยมศึกษา
		2.88	2.57
มัธยมศึกษาลงมา	2.88		0.30
สูงกว่ามัธยมศึกษา	2.57		

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาลงมา	114	4.45	1.014	มาก
สูงกว่ามัธยมศึกษา	253	4.50	.572	มากที่สุด
รวม	367	4.49	.608	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.34 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.35 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	5.954	4	1.489	4.179	.003*
ภายในกลุ่ม	128.936	362	0.356		
รวม	134.890	366			

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาลงมา	สูงกว่ามัธยมศึกษา
		3.94	4.50
มัธยมศึกษาลงมา	4.45		0.56*
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.50		

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษาลงมา	114	1.86	.631	น้อย
สูงกว่ามัธยมศึกษา	253	1.82	.630	น้อย
รวม	367	1.87	.649	น้อย

จากตารางที่ 4.37 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองจำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.38 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	2.413	4	0.603	1.441	.220
ภายในกลุ่ม	151.596	362	0.419		
รวม	154.010	366			

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับจ้าง	181	4.28	.614	มาก
พนักงานบริษัท	107	4.27	.564	มาก
รับราชการ	79	4.40	.501	มาก
รวม	367	4.29	0.584	มาก

จากตารางที่ 4.39 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.40 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	1.413	4	0.353	1.035	.389
ภายในกลุ่ม	123.455	362	0.341		
รวม	124.868	366			

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เมื่อจำแนกตามอาชีพ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับจ้าง	181	2.50	.887	ปานกลาง
พนักงานบริษัท	107	2.68	.933	ปานกลาง
รับราชการ	79	3.19	.933	ปานกลาง
รวม	367	2.70	.940	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.41 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.42 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองจำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	25.270	4	6.318	7.68	.00*
ภายในกลุ่ม	297.759	362	0.823		
รวม	323.030	366			

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเมื่อจำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.43 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อจำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

อาชีพ	$\bar{X}$	รับจ้าง	พนักงานบริษัท	รับราชการ
		2.50	2.68	3.19
รับจ้าง	2.50		0.18	0.69*
พนักงานบริษัท	2.68			0.51*
รับราชการ	3.19			

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อจำแนกตามอาชีพมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.44 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับจ้าง	181	4.46	.644	มาก
พนักงานบริษัท	107	4.56	.505	มากที่สุด
รับราชการ	79	4.54	.694	มากที่สุด
รวม	367	4.49	.608	มาก

จากตารางที่ 4.44 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.45 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	1.726	4	0.432	1.173	.322
ภายในกลุ่ม	133.164	362	0.368		
รวม	134.890	366			

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเมื่อจำแนกตามอาชีพ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รับจ้าง	181	1.80	.604	น้อย
พนักงานบริษัท	107	1.76	.588	น้อย
รับราชการ	79	2.14	.728	น้อย
รวม	367	1.87	.649	น้อย

จากตารางที่ 4.46 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.47 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	10.653	4	2.663	6.725	.00*
ภายในกลุ่ม	143.356	362	0.396		
รวม	154.010	366			

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองเมื่อจำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.48 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง เมื่อจำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

อาชีพ	$\bar{X}$	รับจ้าง	พนักงานบริษัท	รับราชการ
		1.80	1.76	2.14
รับจ้าง	1.80		0.04	0.34*
พนักงานบริษัท	1.76			0.38*
รับราชการ	2.14			

จากตารางที่ 4.48 พบว่าผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองเมื่อจำแนกตามอาชีพมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.49 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7,001-8,500 บาท	45	4.53	.473	มากที่สุด
8,501-10,000 บาท	153	4.20	.600	มาก
10,000-12,000 บาท	169	4.30	.582	มาก
รวม	367	4.29	0.584	มาก

จากตารางที่ 4.49 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.50 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	4.102	4	1.025	3.074	.016*
ภายในกลุ่ม	120.766	362	0.334		
รวม	120.868	366			

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.51 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	7,001-8,500 บาท	8,501-10,000บาท	10,000-12,000 บาท
		4.53	4.20	4.30
7,001-8,500 บาท	4.53		0.34*	0.24
8,501-10,000 บาท	4.20			0.10
10,000-12,000 บาท	4.30			

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เมื่อจำแนกตามรายได้ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.52 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามรายได้ ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7,001-8,500 บาท	45	2.06	.828	น้อย
8,501-10,000 บาท	153	2.66	.852	ปานกลาง
10,000-12,000 บาท	169	2.88	.961	ปานกลาง
รวม	367	2.70	.940	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.52 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.53 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	24.627	4	6.157	7.47	.00*
ภายในกลุ่ม	298.403	362	0.824		
รวม	323.030	366			

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเมื่อจำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.54 แสดงการทดสอบ ความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	7,001-8,500 บาท	8,501-10,000 บาท	10,000-12,000 บาท
		2.06	2.66	2.88
7,001-8,500 บาท	2.06		0.61*	0.82*
8,501-10,000 บาท	2.66			0.21
10,000-12,000 บาท	2.88			

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เมื่อจำแนกตามรายได้ มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.55 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7,001-8,500 บาท	39	4.63	.538	มากที่สุด
8,501-10,000 บาท	153	4.55	.550	มากที่สุด
10,000-12,000 บาท	167	4.41	.669	มาก
รวม	367	4.49	.608	มาก

จากตารางที่ 4.55 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.56 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	2.342	4	0.585	1.599	.174
ภายในกลุ่ม	132.548	362	0.366		
รวม	134.890	366			

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.57 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับแสดงการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อ เดือน

รายได้ต่อเดือน	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7,001-8,500 บาท	39	1.70	.442	น้อย
8,501-10,000 บาท	153	1.84	.600	น้อย
10,000-12,000 บาท	167	1.93	.718	น้อย
รวม	367	1.87	.648	น้อย

จากตารางที่ 4.57 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.58 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ ประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	2.939	4	0.735	1.760	.136
ภายในกลุ่ม	151.071	362	0.417		
รวม	154.010	366			

จากตารางที่ 4.58 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง เมื่อจำแนกตามรายได้ ต่อเดือน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอุปสรรคหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.59 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองน้อยมาก ไม่ใช่สิทธิที่มีอยู่ตามกฎหมายของตน	68	ควรจะออกกฎหมายให้มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง ควรมีการทำประชาพิจารณ์เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิของตน	68

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองจำนวน 68 คน ในเรื่องการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองน้อยมาก โดยให้ข้อเสนอแนะว่าควรออกกฎหมายให้มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง ควรมีการทำประชาพิจารณ์เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิของตน

**ตารางที่ 4.60 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการรวมกลุ่มดำเนิน
กิจกรรมทางการเมือง**

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมทางการเมือง โดยให้รัฐบาลดำเนินนโยบายทางการเมืองฝ่ายเดียวเสียมากกว่าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมด้วย	65	รัฐบาลควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจและมีกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้	65

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำนวน 65 คน ในเรื่องการด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมทางการเมือง โดยให้รัฐบาลดำเนินนโยบายทางการเมือง ฝ่ายเดียวเสียมากกว่าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมด้วย โดยให้ข้อเสนอแนะว่า รัฐบาลควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจและมีกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

**ตารางที่ 4.61 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการไปใช้สิทธิ
ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง**

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
ประชาชนส่วนใหญ่เกิดความเบื่อหน่ายในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเห็นว่านักการเมืองไม่ทำตามนโยบายที่เคยหาเสียงไว้จึงไม่ให้ความสำคัญมากนัก	68	ควรออกกฎหมายมีสภาพบังคับให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ที่มีโทษหนักกว่าที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน	68

จากตารางที่ 4. 61 พบว่าประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ด้านการไป

ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวน 68 คน คิดว่าประชาชนส่วนใหญ่เกิดความเบื่อหน่ายในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่านักการเมืองไม่ทำตามนโยบายที่เคยหาเสียงไว้จึงไม่ให้ความสำคัญมากนัก โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรออกกฎหมายมีสภาพบังคับให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งที่มีโทษหนักกว่าที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ตารางที่ 4.62 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง

ปัญหา	ความถี่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
ประชาชนส่วนใหญ่ยอมมีสิทธิร่วมชุมนุมตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแสดงความคิดเห็นได้ แต่ใช้สิทธิละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นจนเกิดปัญหาต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้นตลอดมา	69	ประชาชนที่ร่วมชุมนุมประท้วงโดยสงบและปราศจากอาวุธตามสิทธิเสรีภาพแล้ว ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ด้วย	69

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองจำนวน 69 คน คิดว่าประชาชนส่วนใหญ่ยอมมีสิทธิร่วมชุมนุมตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแสดงความคิดเห็นได้ แต่ใช้สิทธิละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นจนเกิดปัญหาต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้น โดยให้ข้อเสนอแนะประชาชนที่ร่วมชุมนุมประท้วงโดยสงบและปราศจากอาวุธตามสิทธิเสรีภาพแล้ว ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ด้วย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน

3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเนื่องต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 367 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มในเรื่องเพศ และ F-test (One way ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเนื่อง ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD และนำเสนอในรูปแบบตารางตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบเป็นเพศชาย 184 คน คิดเป็นร้อยละ 50.14 และเพศหญิง 183 คนคิดเป็นร้อยละ 49.86 อายุส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 42.78 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 18 – 30 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 39.51 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.81 อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 35.42 และสูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 64.58 ส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 49.32 รองลงมาคืออาชีพ พนักงานบริษัท จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 29.16 และ อาชีพรับราชการ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.52 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 12,000 บาท จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 45.51 รายได้ระหว่าง 8,501 – 10,000 บาท จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 41.69 รายได้ระหว่าง 7,001 – 8,500 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80

5.1.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง

ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยมีการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ตามลำดับ คือ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 การเลือกตั้งเป็นวิธีที่ดีที่สุด ในระบอบประชาธิปไตย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 การปล่อยให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมากเกินไป อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นได้ ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 ท่านเคยร่วมมรณงค์ในการต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 ท่านเคยร่วมสอดส่องและแจ้งเบาะแสคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณีการซื้อเสียง ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 4 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิก เขตดินแดง (ส.ข.) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) และ ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 ท่านเคยร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่าง ๆ หรือในวันที่มีการรำลึกถึง เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองในอดีต ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ท่านเคยร่วมชุมนุม ประท้วงเรียกร้องรัฐบาลมีลักษณะเหมือนกับการใช้กฎหมายขู่ขู่เหนือกฎหมาย

5.1.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขต ดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและด้าน การรวมกลุ่มดำเนิน กิจกรรมทางการเมือง โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านการไป ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง โดยรวมมีความแตกต่าง กัน เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขต ดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการ ไปลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ปฏิเสธ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วน ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขต ดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมีความแตกต่างกัน ด้านการ รวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง มีความแตกต่างกัน ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มี ความแตกต่างกัน ส่วนด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ไม่มีความแตกต่างกัน ปฏิเสธ สมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน เขต ดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและด้านการไปลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง ไม่มีความแตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทาง การเมือง มีความแตกต่างกัน และ ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบ ประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของประชาชน เขต
ดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมีความแตกต่างกัน ด้านการ
รวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง มีความแตกต่างกัน ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และ
ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ไม่มีความแตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับ ประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิดไว้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของประชาชน
เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในเรื่องการแสดงความคิดเห็น
ทางการเมืองน้อยมาก โดยให้ข้อเสนอแนะว่าควรออกกฎหมายให้มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง ควรมี
การทำประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิของตน ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง
ในเรื่องการดำเนินการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่อ
กิจกรรมทางการเมือง โดยให้รัฐบาลดำเนินนโยบายทางการเมือง ฝ่ายเดียวเสียมากกว่าที่จะเข้าร่วม
กิจกรรมด้วย โดยให้ข้อเสนอแนะว่า รัฐบาลควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจและมีกิจกรรมให้
ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ด้านการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คิดว่า
ประชาชนส่วนใหญ่เกิดความเบื่อหน่ายในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่านักการเมืองไม่ทำตาม
นโยบายที่เคยหาเสียงไว้จึงไม่ให้ความสำคัญมากนัก โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรออกกฎหมายมีสภาพ
บังคับให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งที่มีโทษหนักกว่าที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน
ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองคิดว่าประชาชนส่วนใหญ่ยอมมีสิทธิร่วมชุมนุมตาม
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแสดงความคิดเห็นได้ แต่ใช้สิทธิละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นจนเกิดปัญหาต่อ
ส่วนรวมมากยิ่งขึ้น โดยให้ข้อเสนอแนะประชาชนที่ร่วมชุมนุมประท้วงโดยสงบและปราศจากอาวุธ
ตามสิทธิเสรีภาพแล้ว ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของประชาชนใน
เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยพบข้อสังเกตที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

5.2.1 การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขต ดินแดง กรุงเทพมหานคร

1. จากการศึกษาคำกรณีสืบสวนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน เขตในดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือด้านการไปลงคะแนนเลือกตั้ง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงว่าประชาชนให้ความสนใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด ดังที่ปรากฏอยู่ในรายละเอียดของแบบสอบถามเป็นรายชื่อ ที่พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และข้อ 4 ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตดินแดง (ส.ข.) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัครนิรุช ศรีสวัสดิ์ ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองท้องถิ่นสุขาภิบาลการวิจัยนี้มีจุดหมายเพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่เป็นปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลโดยศึกษาเชิงเปรียบเทียบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลที่ประธานกรรมการสุขาภิบาลมาจากการเลือกตั้ง

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล เหตุผลที่ไปเลือกตั้งเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ และเห็นคุณค่าของการเลือกตั้ง โดยความเห็นของประชาชนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างของค่า ไคสแควร์มีนัยสำคัญที่.05

ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนไม่ให้ความสนใจหรือเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง ด้วยคนไทยมีนิสัยรักสงบไม่ชอบความวุ่นวายจึงไม่ค่อยแสดงออกทางการเมือง ดังที่ปรากฏอยู่ในรายละเอียดของแบบสอบถามเป็นรายชื่อ ที่พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 ท่านเคยร่วมชุมนุมประท้วงเรียกร้องรัฐบาลมีลักษณะเหมือนกับการใช้กฎหมายอยู่เหนือกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะศรี ยงเจริญ ได้ศึกษาเรื่อง “การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย โดยศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง” พบว่า “นักศึกษาชายเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาหญิงในทุกกลุ่มกิจกรรมอันได้แก่การประท้วง การมีบทบาทในชุมชน การรณรงค์หาเสียงและทำงานให้พรรคการเมือง การสื่อสารทางการเมืองและการลงคะแนนเสียง นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาเดิมสายอาชีพ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาเดิมสายสามัญ ในกิจกรรมอื่นยกเว้นกิจกรรมการลงคะแนนเสียง นักศึกษาที่มีความรู้ทางการเมืองสูงเข้าร่วมในทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่มีความรู้ทางการเมืองระดับต่ำในกิจกรรมทุกกิจกรรม ยกเว้น

กิจกรรมด้านการประท้วง นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพรับราชการ มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่ากลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ ในกิจกรรมด้านการประท้วงและการมีบทบาทในชุมชน”

5.2.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน เขตดินแดนกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการไปลงคะแนนเลือกตั้ง เพศชายอยู่ในระดับมากที่สุด เพศหญิงอยู่ในระดับมาก และด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมืองเพศชายอยู่ในระดับน้อย และมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเพศชายระดับปานกลาง เพศหญิง ระดับปานกลาง ตามลำดับ

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนทั้ง 4 ด้านและภาพรวมจำแนกตามอายุระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม โดยภาพรวมพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 ด้าน คือ ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกัน 3 ด้าน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และด้านการไปลงคะแนนเลือกตั้ง

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน จำแนกตามอาชีพ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ด้าน คือ ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยจำแนกตามรายได้ โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

5.2.3 การศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตดินแดน กรุงเทพมหานคร

ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตดินแดน กรุงเทพมหานคร เรียงลำดับดังนี้

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองจำนวน 68 คน ในเรื่องการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองน้อยมาก โดยให้ข้อเสนอแนะว่าควรออกกฎหมายให้มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง ควรมีการทำประชาพิจารณ์เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิของตน

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จำนวน 65 คน ในเรื่องการดำเนินการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมทางการเมือง โดยให้รัฐบาลดำเนินนโยบายทางการเมืองฝ่ายเดียวเสียมากกว่าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมด้วย โดยให้ข้อเสนอแนะว่า รัฐบาลควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจและมีกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ด้านการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวน 68 คน คิดว่าประชาชนส่วนใหญ่เกิดความเบื่อหน่ายในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่านักการเมืองไม่ทำตามนโยบายที่เคยหาเสียงไว้จึงไม่ให้ความสำคัญมากนัก โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรออกกฎหมายมีสภาพบังคับให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งที่มีโทษหนักกว่าที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง จำนวน 69 คน คิดว่าประชาชนส่วนใหญ่ยอมมีสิทธิร่วมชุมนุมตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแสดงความคิดเห็นได้ แต่ใช้สิทธิละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นจนเกิดปัญหาต่อส่วนรวมมากขึ้น โดยให้ข้อเสนอแนะประชาชนที่ร่วมชุมนุมประท้วงโดยสงบและปราศจากอาวุธตามสิทธิเสรีภาพแล้ว ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง ผลการวิจัยมีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย ควรให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเรียกร้องทางการเมืองเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร ต่อไป
2. ควรทำการศึกษาถึงสาเหตุหรือปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

_____. วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงาน. กระบวนการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอักษรโสภณ, 2545.

จรรยา สุภาพ. ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2532.

ฉัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตร. รัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ถวิล ชาราโกชน์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2545.

มาลี จุฑา. การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดทิพย์วิสุทธิ์, 2544

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, 2546.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร, 2542.

สมบูรณ์ สุขสำราญ. พัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สารมวลชน จำกัด, 2525.

สุจิต บุญบงการ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการพัฒนาการเมืองไทย”. เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการเมืองไทย ฉบับปรับปรุง หน่วยที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.

_____. “วัฒนธรรมทางการเมืองนิสิตนักศึกษา”. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมแห่งประเทศไทย, 2524.

สุชา จันทร์เอม. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2540.

2. บทความในวารสาร

วิสุทธิ โพธิ์แท่น. “เทคนิคเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเมืองเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพในเมืองไทย”. รัฐศาสตร์การเมือง. (สิงหาคม 2519) : 31-34.

วัชรวิทย์ ไชยสาร. “การมีส่วนร่วมในทางการเมืองกับการเมืองภาคประชาชน”. รัฐสภาสาร. (ฉบับเดือนพฤษภาคม 2545).

3. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กิตติ ประทุมแก้ว. “ความสำคัญทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. “แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ปัญหาอุปสรรคและทางออก”. รายงานการวิจัย. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2545.

จกมล ดวงจันทร์. “การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดอุบลราชธานี 2 กรกฎาคม 2538”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2539.

จุฑามาศ ประยูรทอง. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา : กรณีเปรียบเทียบนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.

ฉันทนา ัญญะเศรษฐ์. “ขบวนการนักศึกษาไทยกับการพัฒนาประชาธิปไตย”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ทวนทอง ครุฑจ้อน. “ภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ในทัศนะของประชาชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 254.

ปรีชญา เวสารัชช์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท”. รายงานการวิจัย กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

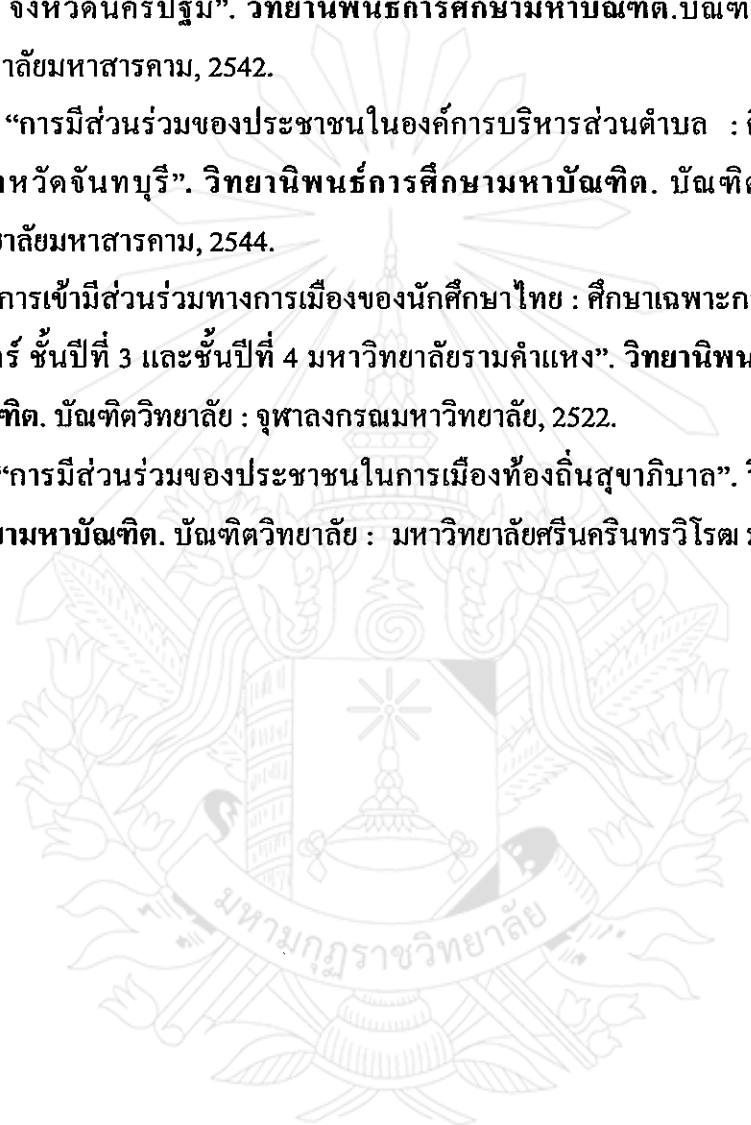
ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเปรียบเทียบ
ประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.

พิเชษฐ สิทธิรังษี. “แรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนไทยในเขตอำเภอ
บางเลน จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

พัฒนพงษ์ เลขโฆษ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะ
กรณี จังหวัดจันทบุรี”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

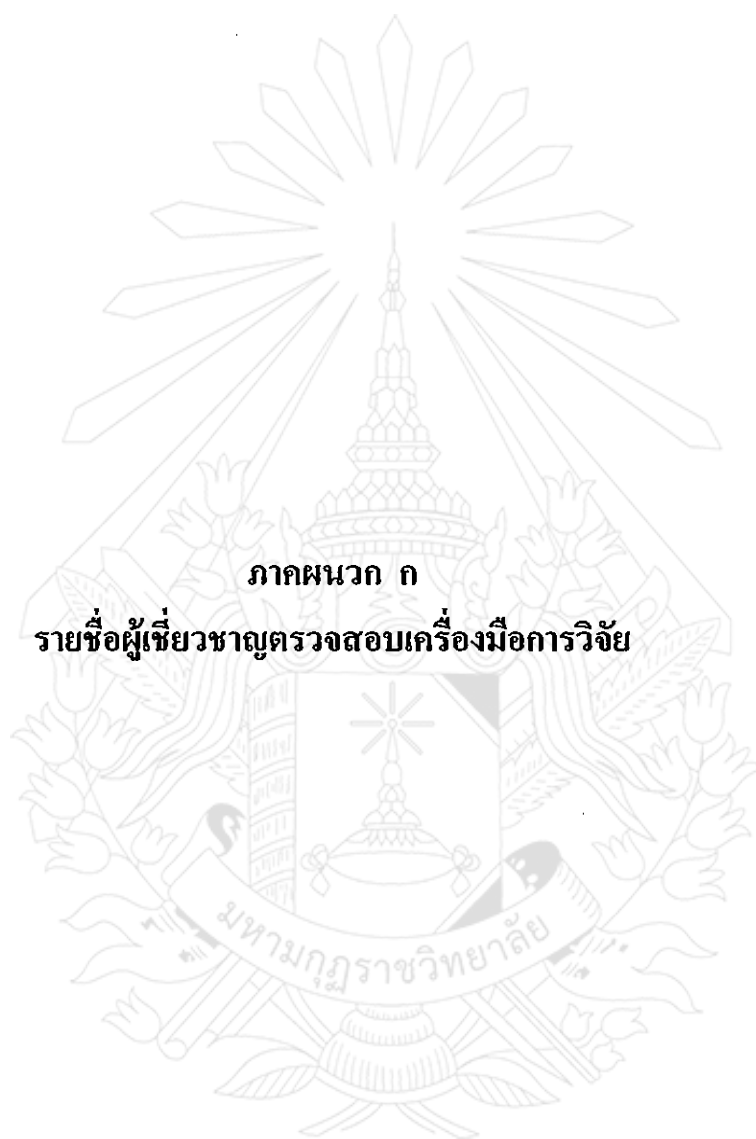
มานะศรี ยงเจริญ. “การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษา
รัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

อัครนิรุช ศรีสวัสดิ์ . “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองท้องถิ่นสุขาภิบาล”. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2533.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รศ. ศรชัย ท้าวมิตร

การศึกษา

วุฒิป.ศ.4, ศน.บ., M.A., PH. D.

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. รศ. สงบ เชื้อทอง

การศึกษา

พม., ศน.บ.(สังคมวิทยา), M.A.(Pol.Sc.)

ตำแหน่งปัจจุบัน

หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

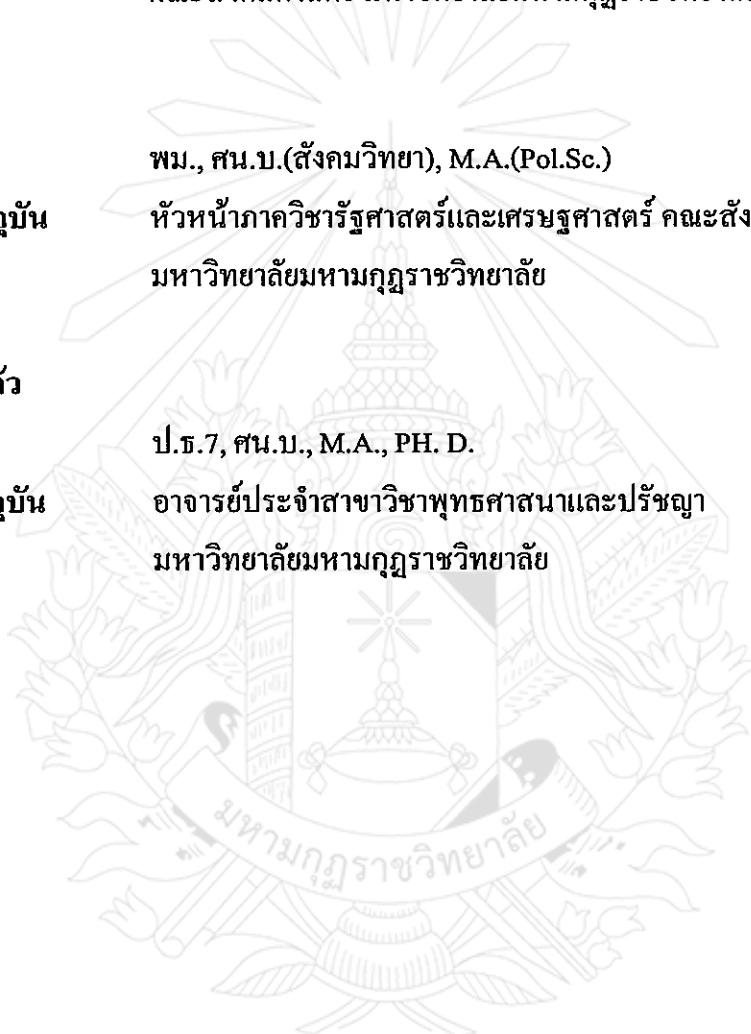
3. ดร. วีรัตน์ แสงแก้ว

การศึกษา

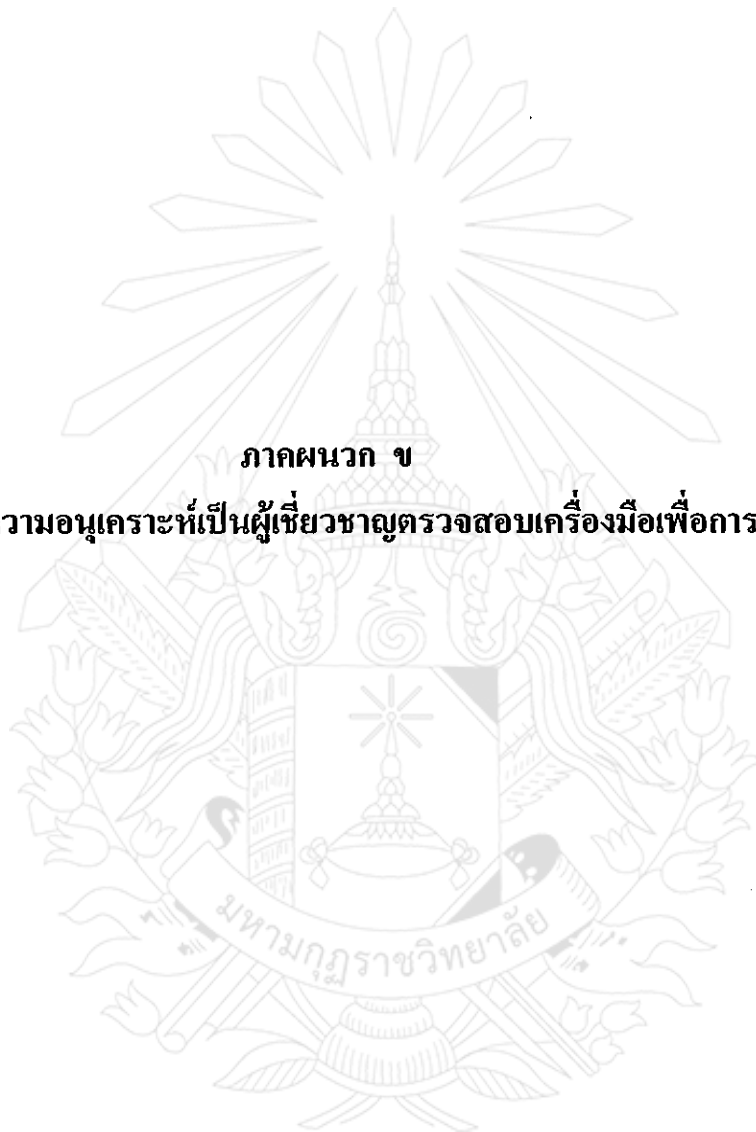
ป.ศ.7, ศน.บ., M.A., PH. D.

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๒๘๒-๘๓๐๒-๓ ต่อ ๒๔๕

ที่ ศธ ๖๐๐๒(๑)/ว๔๒๓ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ศรัชย์ ท้าวมิตร

ด้วย นายชาติรี ไชยสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับความเห็นชอบให้ทำวิจัยเพื่อ สารนิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน : ศึกษาเฉพาะ กรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ หรือให้ข้อเสนอแนะการวิจัยดังกล่าวได้ ตามสำเนา แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด ที่ส่งมาพร้อมนี้แล้ว สำหรับวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วย ตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และหวังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ทพ. พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

นายชาติรี ไชยสุวรรณ โทร. ๐๘๖-๘๘๗-๔๔๓๕

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๒๘๒-๘๓๐๒-๓ ต่อ ๒๔๕

ที่ ศธ ๖๐๐๒(๑)/ว ๔๒๓

วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์สงบ เรือทอง

ด้วย นายชาติรี ไชยสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับความเห็นชอบให้ทำวิจัยเพื่อ สำนักรนิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน : ศึกษาเฉพาะ กรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ หรือให้ข้อเสนอแนะการวิจัยดังกล่าวได้ ตามสำเนา แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด ที่ส่งมาพร้อมนี้แล้ว สำหรับวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วย ตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และหวังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ทพ.พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์

(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

นายชาติรี ไชยสุวรรณ โทร. ๐๘๖-๘๘๖-๔๔๓๕

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๒๘๒-๘๓๐๒-๓ ต่อ ๒๔๕

ที่ ศธ ๖๐๐๒(๑)/ว.๔๒๓ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.ธีรศักดิ์ แสงแก้ว

ด้วย นายชาติรี ไชยสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับความเห็นชอบให้ทำวิจัยเพื่อ สารนิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน : ศึกษาเฉพาะ กรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ หรือให้ข้อเสนอแนะการวิจัยดังกล่าวได้ ตามสำเนา แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด ที่ส่งมาพร้อมนี้แล้ว สำหรับวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และหวังได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

นายชาติรี ไชยสุวรรณ โทร. ๐๘๖-๘๘๗-๔๔๓๕

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๖๐๐๒(๑)/๔๕๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ วัดบวรนิเวศวิหาร ถ.พระสุเมรุ กทม. ๑๐๒๐๐
โทร. (๐๒) ๒๘๑-๖๔๒๗, ๒๘๒-๘๓๐๒-๓, ๒๘๒-๘๑๐๕,
๒๘๒-๘๑๐๙, ๒๘๒-๑๗๑๕ โทรสาร: (๐๒) ๒๘๑-๐๒๙๔

๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการเขตดินแดง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม (จำนวน ๓๘๔ ชุด

ด้วย นายชาติรี ไชยสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับความเห็นชอบให้ทำวิจัยเพื่อสารนิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร” โดยมี พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ วิริยาจารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม และมีความประสงค์ขอแจกแบบสอบถามข้อมูลแก่ประชาชนในเขตดินแดง จำนวน ๓๘๔ ชุด เพื่อเสนอบัณฑิตวิทยาลัยต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้นี้ตามแต่จะเห็นสมควร ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอเจริญพร

ทพ.
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ตึก สว.ธรรมนิเวศ ชั้น ๕

โทร. ๐-๒ ๒๘๒-๘๓๐๕, ๐-๒ ๒๘๒-๘๓๐๒-๓ ต่อ ๒๔๘,

โทรสาร : ๐-๒ ๖๒๕-๐๕๔๖

นายชาติรี ไชยสุวรรณ โทร. ๐๘๖-๘๘๖-๔๔๓๘

ภาคผนวก ง
ตารางค่าดัชนีความสอดคล้องแบบ (Index of Congruence)
โดยใช้สูตร IOC

ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบ (Index of Congruence) โดยใช้สูตร IOC

คำถามข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการแสดงความคิดเห็น					
ทางการเมือง					
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรม					
ทางการเมือง					
6	1	0	1	0.66	ใช้ได้
7	1	1	1	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	0	1	0.66	ใช้ได้
ด้านการไปลงคะแนนเสียง					
เลือกตั้ง					
11	1	1	1	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้

คำถามข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วง ทางการเมือง					
16	1	1	-1	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	ใช้ได้
19	1	1	-1	1	ใช้ได้
20	1	0	1	0.66	ใช้ได้

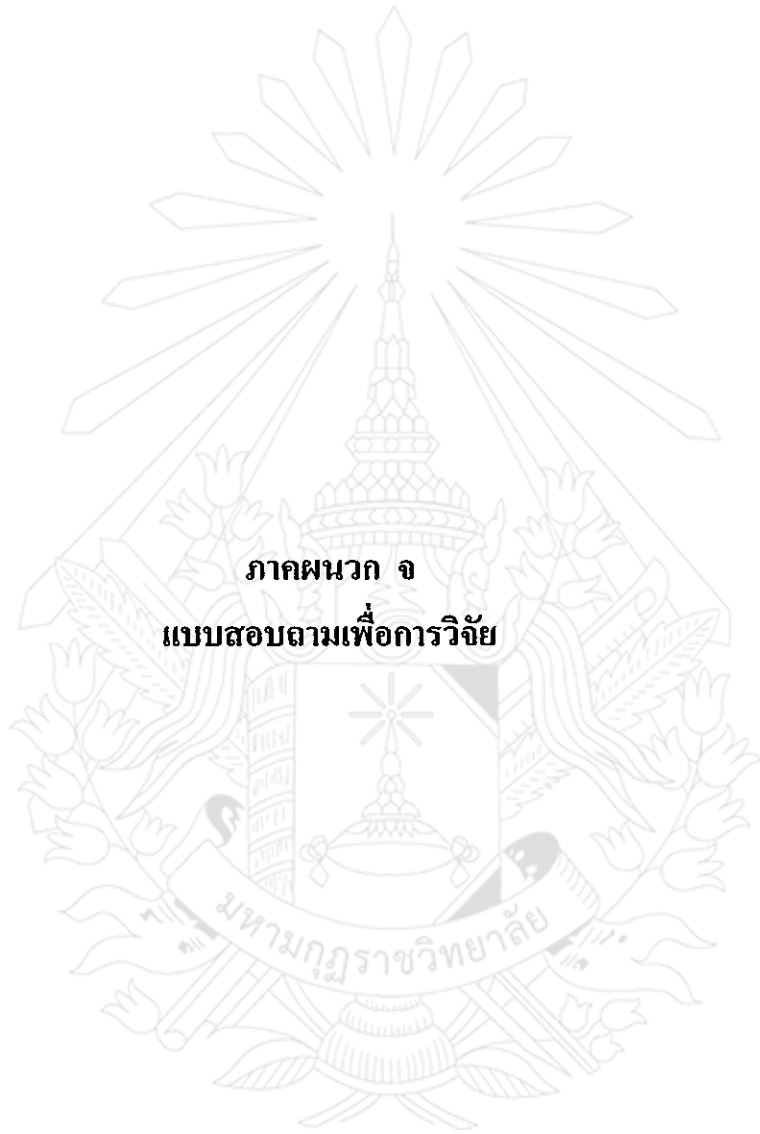
หมายเหตุ

1 = เห็นด้วย

0 = ไม่แน่ใจ

-1 = ไม่เห็นด้วย

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

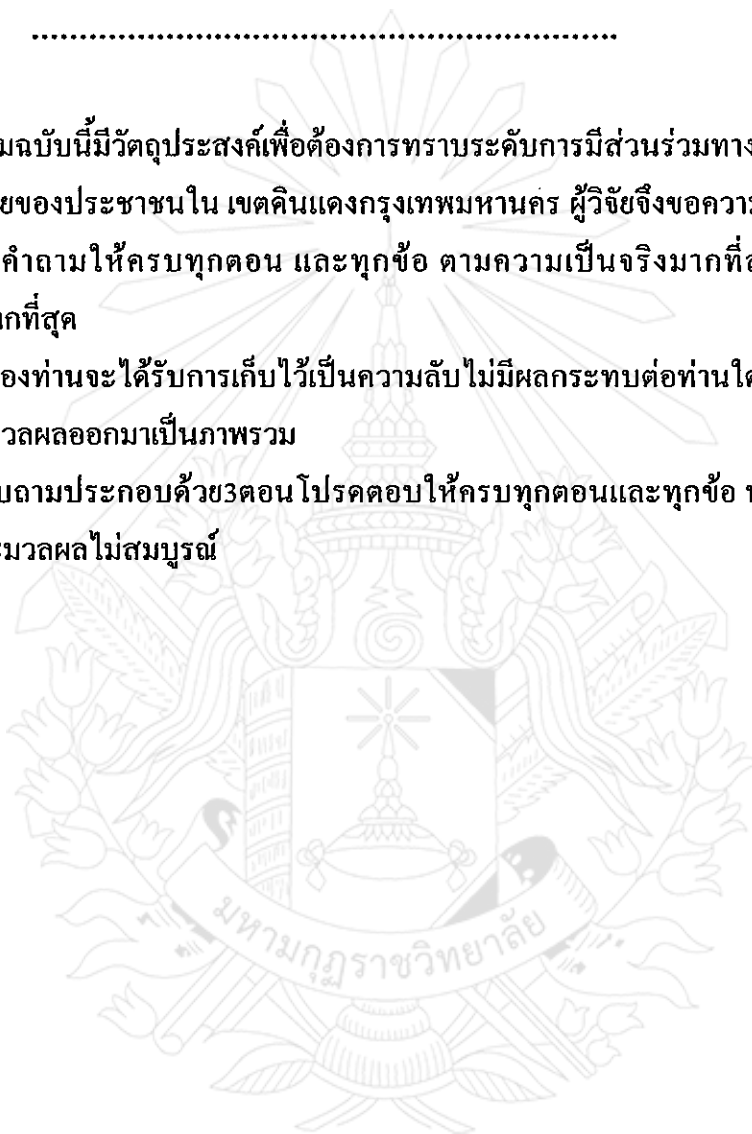
ศึกษาเฉพาะกรณี : เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เขตดินแดงกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกตอน และทุกข้อ ตามความเป็นจริงมากที่สุดหรือตามความรู้สึของท่านมากที่สุด

1. คำตอบของท่านจะได้รับการเก็บไว้เป็นความลับไม่มีผลกระทบต่อท่านใด ๆ ทั้งสิ้น ผู้ศึกษาจะทำการประมวลผลออกมาเป็นภาพรวม
2. แบบสอบถามประกอบด้วย3ตอน โปรดตอบให้ครบทุกตอนและทุกข้อ หากตอบ ไม่ครบจะทำให้การประมวลผลไม่สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

18-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาลงมา สูงกว่ามัธยมศึกษา

4. อาชีพ

รับจ้าง พนักงานบริษัท รับราชการ

5. รายได้ต่อเดือน

7,001-8,500 บาท 8,501-10,000 บาท
 10,001-12,000 บาท

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องการมีส่วนร่วมที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ปัจจัยหรือกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง					
1. การเลือกตั้งเป็นวิธีที่ดีที่สุด ในระบอบประชาธิปไตย					
2. การปกครองระบอบประชาธิปไตยเหมาะสมกับประเทศไทยมากที่สุด					
3. ท่านควรมีส่วนร่วมในการพิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล					
4. เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยเราควรปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับการศึกษา					
5. การปล่อยให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นมากเกินไป อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นได้					
ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง					
6. ท่านเคยร่วมสวดส้องและแจ้งเบาะแสคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณีการซื้อเสียง					
7. ท่านเคยร่วมรณรงค์ในการต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้ง					
8. ท่านให้ความสนใจฟังคำปราศรัยในการรณรงค์หาเสียงของกลุ่มการเมือง, พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง					
9. ท่านเคยพุดชกชวนให้เพื่อนหรือบุคคลอื่น ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น					

ปัจจัยหรือกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
10. ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นนโยบายทางการเมืองกับเพื่อน ๆ					
การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง					
11. ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)					
12. ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)					
13. ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)					
14. ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตดินแดง (ส.ข.)					
15. ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร					
การเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง					
16. ท่านเคยร่วมชุมนุมประท้วงเรียกร้องรัฐบาลมีลักษณะเหมือนกับการใช้กฎหมายขู่ข่มขู่เหนือกฎหมาย					
17. ท่านเคยร่วมชุมนุมในการต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียงการเลือกตั้งในทุกๆระดับ					
18. ท่านเคยร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่างๆ หรือในวันที่มีการรำลึกถึงเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองในอดีต					
19. ท่านเคยร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีหรือนักการเมืองบางคน					
20. ท่านเคยร่วมชุมนุมคัดค้านไม่เห็นด้วยกับนโยบายทางการเมือง					

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตย**

1. ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

2. ด้านการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

3. ด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

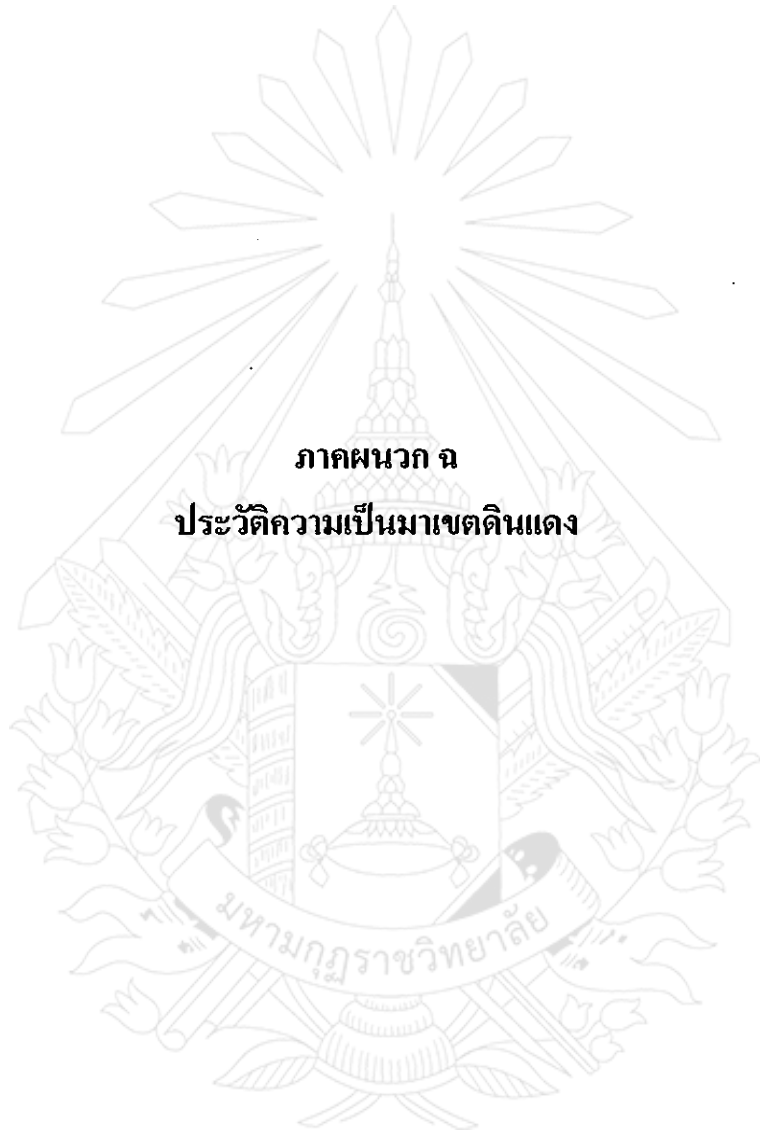
4. ด้านการเข้าร่วมชุมนุมประท้วงทางการเมือง

ปัญหา.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ

ประวัติความเป็นมาเขตดินแดง

ประวัติความเป็นมาเขตดินแดง

คำว่า"ดินแดง" สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้มีการสร้างทางด้วยดินลูกรังจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิถึงสามเหลี่ยมดินแดงและสร้างต่อไปจนถึงโรงเรียนพร้อมพรรณในปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อรถวิ่งผ่านไปมาก็จะมีฝุ่นสีแดงฟุ้งกระจายไปทั่ว ประชาชนจึงเรียกขานถนนสายนี้ว่า "ถนนดินแดง"

จากเดิมพื้นที่เป็นถนนดินลูกรังสีแดงและกองขยะรวมทั้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ ปัจจุบันพื้นที่เขตได้เป็นที่ตั้งของส่วนราชการต่างๆที่สำคัญหลายแห่ง เช่น ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร 2 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ฯลฯ

เดิมพื้นที่เขตดินแดงเป็นสาขาของเขตห้วยขวาง ต่อมาผู้บริการกรุงเทพมหานครเห็นว่าห้วยขวาง พญาไท และเขตราษฎร์บุรีมีอาณาเขตกว้างขวาง และมีพลเมืองอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางมาติดต่อราชการที่สำนักงานเขต ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการบริการการปกครองและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในท้องที่ กรุงเทพมหานครจึงดำเนินการเสนอตั้งสำนักงานเขตดินแดง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ 8 ตุลาคม 2536 ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม 2537 เป็นต้นไป โดยมีพื้นที่ปกครอง 8.354 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เขตจตุจักร

ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตราษฎร์บุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เขตห้วยขวาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขตพญาไท

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : นายชาติรี ไชยสุวรรณ
- เกิด : วันที่ 16 กรกฎาคม 2508
- ภูมิลำเนาเดิม : จังหวัดราชบุรี
- ที่อยู่ปัจจุบัน : 159 หมู่ 4 ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี 11000
- การศึกษา
- พ.ศ. 2516-2520 : ประถมศึกษาที่ 1-4 โรงเรียนบุญญาลักษณ์ ตำบลบ้านโป่ง
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ. 2521-2525 : ประถมศึกษาที่ 5-มัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวัดคอนตูม ตำบลบ้านโป่ง อำเภอบ้านโป่ง
จังหวัดราชบุรี 70300
- พ.ศ. 2526-2528 : ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนช่างสำรวจปทุมวิทยา
ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ. 2529-2530 : ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
โรงเรียนเทคนิคพาณิชย์การธนบุรี
แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2545-2548 : ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ตำแหน่ง/สถานที่ทำงานปัจจุบัน
- พ.ศ. 2533 -ปัจจุบัน : นายช่างสำรวจ
สำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร